

ՄԲԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱԿԵՏԻ ՈՒՂԵՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ԵՎ ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ՄԲԵՐԻԿԱՆԵՐ ԵՎ ՎԵՐԱԳՅՐԶԸ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ*

Հուլիսի 29-ին, ուրբաթ, ժամը 3-ին, Վեհափառ Հայրապետը իր շքախմբով հասավ Արգենտինայի մայրաքաղաքը՝ Բուենոս-Այրես:

Օղանավակայանում հավաքված բազմահազար ժողովուրդը մեծ խանդավառությամբ և սրտագին ծափողջույններով է դիմավորում Վեհափառ Հայրապետին:

Օղանավակայանում են Հարավային Ամերիկայի Հայրապետական պատվիրակ և առաջնորդ գերաշնորհ Տ. Բարգեն եպիսկոպոս Ապատյանը, ազգային-եկեղեցական կազմակերպությունների, հայրենակցական միությունների, օտար և հայ մամուլի ներկայացուցիչները:

Օղանավակայանում Ամենայն Հայոց Հայրապետին ջերմորեն դիմավորում են Բուենոս-Այրեսի քաղաքագլխի, ներքին գործոց մինիստրության ներկայացուցիչները, դավանությանց նախարարը և այլ պաշտոնական անձինք:

Դիմավորողների մեջ են նաև սովետական դեսպան Ավետիս Բադալյանցը և սովետական հյուպատոսը:

Վեհափառ Հայրապետը, ուստիկանական պատվո ջոկատի ուղեկցությամբ՝ առաջնորդվում է հայոց Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցին, ուր հավաքված խուռներամ բազմությունը խանդավառությամբ, ուրախության բացականչություններով դիմավորում է իր սիրելի Հայրապետին:

Վեհափառ Հայրապետը «Հրաշափառ»-ով մուտք է գործում եկեղեցի, և հայրապետա-

կան մաղթանքից հետո, ողջունելով թեմի ազգային-եկեղեցական մարմինների բոլոր ներկայացուցիչներին, բազմահազար ժողովրդին, շնորհակալություն է հայտնում սրբապետին և արտակարգ հուզիչ դիմավորության համար, օրհնում բոլորին և տալիս հայրապետական իր առաջին պատգամը: Վերջում տեղի է ունենում աջահամբույր:

Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդվում է մայրաքաղաքի լավագույն հյուրանոցներից մեկը՝ «Ալվեսար պալատ» պանդոկը:

Երեկոյան, հյուրանոցում, Ազգային կենտրոնական վարչությունը և Վեհափառ Հայրապետի ընդունելության հանձնաժողովը, ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի, կազմակերպում են ընդունելություն:

Առաջին այս ընդունելության վերջում, Վեհափառ Հայրապետը մի անգամ ևս ողջունում է բոլոր ներկաներին և օրհնում, տալով իր պատգամը:

Հուլիսի 30-ին, շաբաթ, առավոտյան ժամը 10.30-ին, իր շքախմբով և թեմի ազգային-եկեղեցական կազմակերպությունների ղեկավարների ուղեկցությամբ, Վեհափառ Հայրապետը պաշտոնական այցելություն է տալիս Բուենոս-Այրես քաղաքի Մայր Տաճարին, որտեղ թաղվել է Արգենտինայի ազգային ազատագրական պայքարի հերոս Սան Մարտինին: Վեհափառ Հայրապետը Արգենտինայի ազգային հերոսի շիրմի վրա դնում է ծաղկեպսակ և «Հոգվոց» արտասանում:

Վեհափառ Հայրապետը հանդիսավոր կերպով առաջնորդվում է Մայր Տաճար, կաթոլիկ երկու եպիսկոպոսների կողմից:

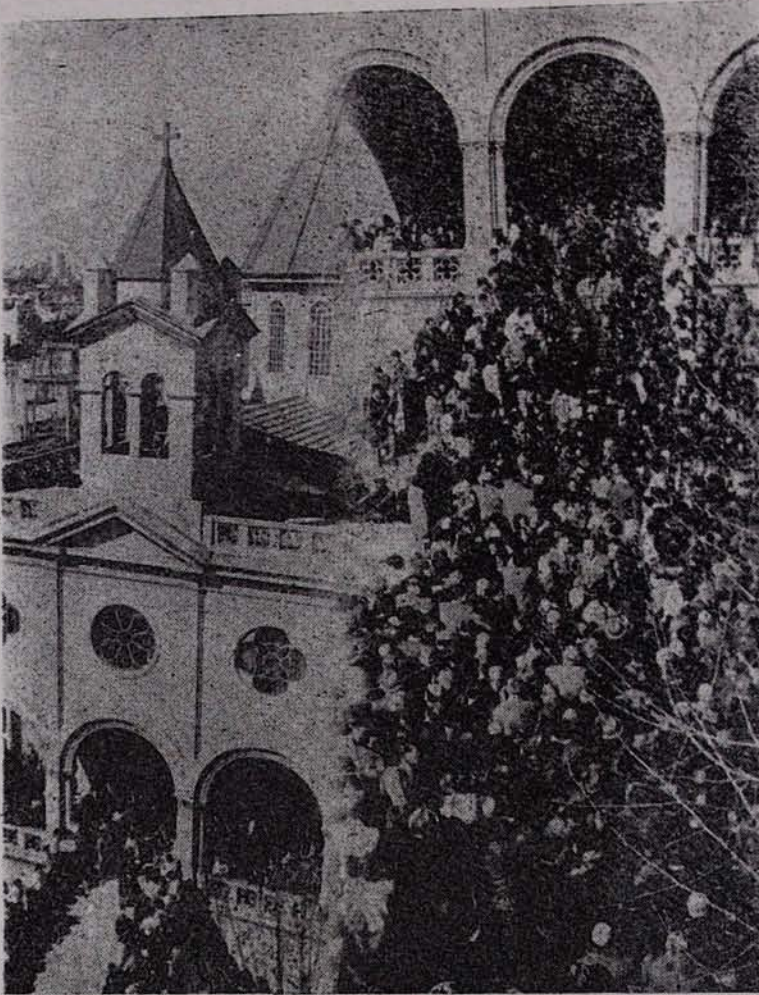
* Շարունակված «Էջմիածին» ամսագրի 1960 թվականի № 6-ից:

Արարողության ներկա էին հավատացյալների մեծ բազմություն, ինչպես նաև հայ և օտար մամուլի և հեռուստատեսության ներկայացուցիչներ:

Ժամը 11:30-ին, հյուրանոցի իր հարկաբաժնում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց այցելությունը Արգենտինայի արտաքին գործերի մինիստրի տեղակալ պր. Սենտե-նոյի:

պոս Ապատյանը, Կենտրոնական վարչության ատենապետ և Ս. Գրիգոր Լուսավորչի շքանշանակիր պր. Արմեն Բերկամալին, ընդունելության հանձնաժողովի անդամ պր. Լ. Տեր-Ավետիսյանը, պր. Հովհաննես Տեվեճ-յանը, Գորգորայի հայ գաղութի և մամուլի ներկայացուցիչներ:

Վերջում Վեհափառ Հայրապետը խոսք առնելով, տվեց իր պատգամը, գոհունակու-

ԲՈՒՆԵՆՈՍ-ԱՅՐԵՍԻ ՀԱՅՈՑ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

Երեկոյան ժամը 9-ին, հյուրանոցի մեծ դահլիճում, տրվեց թեմի աղգային-եկեղեցական մարմինների կողմից պաշտոնական մեծ ճաշկերույթ, ավելի քան 200 հոգու մասնակցությամբ:

Ընդունելության ժամանակ Վեհափառ Հայրապետին ողջունեցին Հայրապետական պատվիրակ գերաշնորհ Տ. Բաբգեն եպիսկո-

թյուն հայտնելով ջերմ ընդունելության և սրտագին հյուրասիրության համար և իր օրհնությունը տալով բոլորին:

Իր ելույթի ընթացքում Վեհափառ Հայրապետը եպիսկոպոսական պանակեով պարգևատրեց Հայրապետական պատվիրակ և առաջնորդ գերաշնորհ Տ. Բաբգեն սրբադանին, հոգեշնորհ Տ. Հարություն վարդապետ

Մուշյանին՝ վարդապետական ականակուլանջախաշով, իսկ արժանապատիվ քահանայարքեպիսկոպոսի նվիրեց մասնատուփեր:

Հուլիսի 31-ին, կիրակի առավոտյան, մայրաքաղաքի հայոց Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցում եպիսկոպոսական պատարագ մատուցեց գերաշնորհ Տ. Կոմիտաս սրբազանը: Բազմահազար ժողովուրդը լցրել էր Մայր Տաճարը, բակը, փողոցներն ու մայթերը: Սուրբ պատարագի ընթացքում քարոզեց Վեհափառ Հայրապետը, ողջունելով մայրաքաղաքի ողջ հայությանը և տալով իր հայրապետական պատգամը:

Երեկոյան ժամը 6-ին, «Հայ կեդրոն»-ի մեծ սրահում, տեղի ունեցավ մայրաքաղաքի Արարիկյան վարժարանի աշակերտական հանդեսը՝ կազմակերպված Վեհափառ Հայրապետի բարձր պատվին:

Տեսուչ հոգեշնորհ Տ. Հարություն վարդապետ Մուշյանը ոչինչ չէր խնայել հանդեսը հետաքրքիր և բովանդակալից դարձնելու համար: Աշակերտները երգեցին և արտասանեցին, մեծ գոհունակություն պատճառելով Վեհափառ Հայրապետին, որը վերջում հանդես եկավ աշակերտության և ծնողներին ուղղած սրտագին պատգամով և կոչով՝ մայրենի լեզվի և հայ մշակույթի պահպանման համար:

Հանդեսի վերջավորության, աշակերտները աջահամբույրով Վեհափառ Հայրապետից ստացան Ս. Էջմիածնի խաչիկները:

Ապա ավելի ուշ, առաջնորդարանում, կազմակերպվել էր արգենտինյան թերթերի պրես-կոնֆերանս:

Վեհափառ Հայրապետը պատասխանեց թղթակիցներին հետաքրքրող բոլոր հարցերին:

Օգոստոսի 1-ին, երկուշաբթի առավոտյան, Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդարանում ընդունում է այցելությունը Արար Օրթոդոքս եկեղեցու պետի, ապա Զիլիի հայ գաղութի պատգամավորության:

Ավելի ուշ Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդարանում նույնպես ընդունում է այցելությունները Հայ մշակութային միության, նախկին ուսման հայերի, Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության վարչության, Միսիթարյան վարժարանի վարչության, Հաճնո հայրենակցական միության և մամուլի ներկայացուցիչների, այդ թվում նաև «Սուրհանդակ» թերթի խմբագիր պր. Տաճատ Գնթունու:

Երեկոյան ժամը 7-ին, առաջնորդարանում, Վեհափառ Հայրապետը նախագահում է Ազգային կենտրոնական վարչության և հոգաբարձության միացյալ հանդիսավոր նիստին, որտեղ կենտրոնական վարչության

ատենապետ պր. Արմեն Բերկամալին, հանուն ժողովականների, ջերմորեն ողջունում է Վեհափառ Հայրապետին և ներկայացնում հակիրճ գեկուցում արգենտինահայ ազգային-եկեղեցական կյանքի մասին:

Ապա խոսք առնելով, Վեհափառ Հայրապետը օրհնում է բոլոր ժողովականներին և ավելի ուշ իր շնորհաբեր ներկայությամբ պատվում է պր. Արմեն Բերկամալիի ընտանեկան հարկը, օրհնելով նրա սեղանի աղյու հացը:

Օգոստոսի 2-ին, երեքշաբթի, առավոտյան ժամը 11.30-ին, հյուրանոցում կազմակերպվում է մամուլի և հեռուստատեսության թղթակիցների պրես-կոնֆերանս: Վեհափառ Հայրապետը պատասխանում է թղթակիցների բազմաթիվ հարցերին: Ավելի ուշ, Տ. Բաբգեն, Տ. Կոմիտաս սրբազաններից և Ազգային կենտրոնական վարչության ատենապետ պր. Ա. Բերկամալիից բաղկացած մի պատգամավորություն, հանուն Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի, պաշտոնական այցելություն է տալիս Բուենոս-Այրեսի քաղաքապետին:

Կեսօրին, Վեհափառ Հայրապետը, առաջնորդարանում, բարեհաճում է ընդունել Հայ մշակութային միության և այլ կազմակերպությունների ներկայացուցիչների և առանձին ազգայինների այցելությունները:

Երեկոյան ժամը 7-ին, Վեհափառ Հայրապետը, առաջնորդարանում, ընդունում է այցելությունը Եկեղեցասեր տիկնանց և Երիտասարդաց կազմակերպությունների միացյալ ներկայացուցիչների, որոնք սրտառու ճառերով ողջունում են Վեհափառ Հայրապետի շնորհաբեր այցելությունը: Վերջում խոսք առնելով, Վեհափառ Հայրապետը օրհնում է միությունների բոլոր անդամներին և տալով իր պատգամը, ցանկանում է հաջողություն նրանց ազգագույն և եկեղեցաշեն ձեռնարկներին:

Երեկոյան ժամը 9-ին, Հաճնո հայրենակցական միությունը, իր Տան մեջ, Վեհափառ Հայրապետի բարձր պատվին, կազմակերպում է ընդունելություն, որն անցնում է ջերմ, հայրենասիրական մթնոլորտում: Գործադրության է դրվում գեղարվեստական բովանդակալից մի հայտագիր, բաղկացած երգերից, արտասանություններից և ուղերձներից: Ընդունելության իր մասնակցություն է բերում «Երևան» նվագախումբը:

Վերջում Վեհափառ Հայրապետը հանդես է գալիս բովանդակալից ելույթով և օրհնելով միությունը բոլոր անդամներին, տալիս է իր հայրապետական պատգամը:

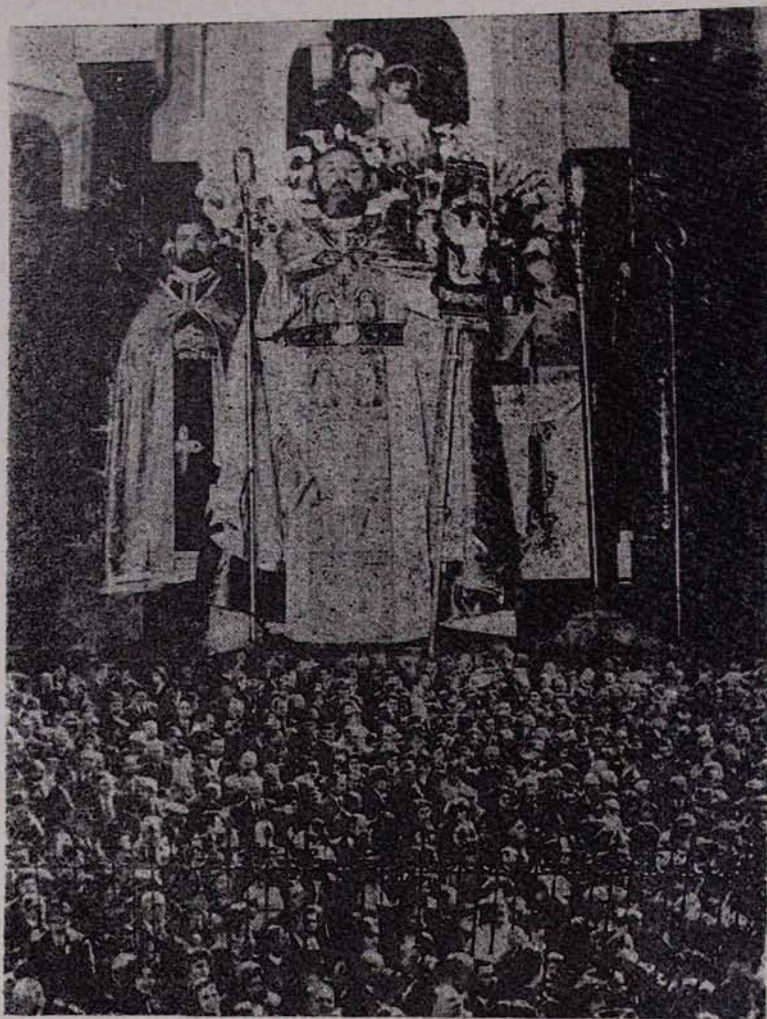
Օգոստոսի 3-ին, չորեքշաբթի առավոտյան, հյուրանոցի իր հարկաբաժնում, Վեհա-

փառ Հայրապետը ընդունում է այցելությունը «Արմենիա» թերթի խմբագիր պր. Հովհաննես Տեվեճյանի և պր. Արամ Իսրայելյանի:

Կեսօրից հետո, առաջնորդարանում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունում է «Շարժում» մշակութային միության, Հայ երա-

թյան ժամանակ Ս. Գեղարդի վանքի մասին խոսում է Վեհափառ Հայրապետի գավազանակիր հոգեշնորհ Տ. Նղիշե վարդապետ Սարգսյանը:

Վերջում հանդես գալով, Վեհափառ Հայրապետը օրհնում է Եկեղեցասեր տիկնանց

ՎԵՀԱՓԱՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ ՔԱՐՈՋՈՒՄ Է ԲՈՒՆԵՈՍ-ԱՅՐԵՍԻ
ՀԱՅՈՑ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑՈՒՄ

ժըշտության բարեկամների միության, Մամիկոնյան ազգային վարժարանի հոգաբարձության պատվիրակությունների, ինչպես նաև Կենտրոնական վարչության անդամ պր. Վարդան Բարակյանի այցելությունները:

Երեկոյան, Եկեղեցասեր տիկնանց միությունը կազմակերպում է թեյասեղան ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի ընդունելու-

միության բոլոր անդամներին և տալիս իր պատգամը:

Օգոստոսի 4-ին, հինգշաբթի առավոտյան, առաջնորդարանում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունում է այցելությունը Բուենոս-Այրեսի սիրիական արարական գաղութի ներկայացուցիչների, ապա՝ Կարազա Ս. Խաչեկեղեցու հոգաբարձության անդամների,

հայ կաթողիկե համայնքի նախագահ Հ. Ներսես վարդապետ Գարապաշյանի և համայնքի եկեղեցասիրաց եղբայրության, Գուլամճյան ազգային վարժարանի հոգաբարձության, Մարաշի, Այնթապի հայրենակցական միությունների, Կոմիտաս երգչախմբի վարչության ներկայացուցիչների:

Երեկոյան ժամը 8-ին, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց այցելել Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության Տունը, որտեղ կազմակերպվել էր գրական-գեղարվեստական երեկույթ Իր պատվին:

Ընդունելության ընթացքում արտասանվեցին սրտագին ողջույնի խոսքեր: Հատկապես տպավորիչ և բովանդակալից էր պր. Տեր-Ավետիսյանի ելույթը:

Վերջում հանդես գալով, Վեհափառ Հայրապետը օրհնեց Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության ղեկավարներին և բոլոր անդամներին ու տվեց Իր սրտաշարժ պատգամը:

Օգոստոսի 5-ին, ուրբաթ, առավոտյան ժամը 12-ին, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճում է Իր օրհնաբեր այցելությանը պատվել պր. Բաֆֆի Իսրայելյանի օջախը, օրհնելով Իր պատվին կազմակերպված սեղանը:

Ընդունելության ներկա են լինում նաև բազմաթիվ նախկին ուսման հայեր:

Ժամը 4—7-ին, Վեհափառ Հայրապետը, առաջնորդարանում, ընդունում է բազմաթիվ այցելություններ: Նորին Ս. Օծուխյան այցելում են Ս. Մեսրոպ մատան հոգաբարձության, Ապրիլյան հաստատության, Արգենտինահայ համալսարանականների միության անդամները:

Ավելի ուշ, առաջնորդարանում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունում է այցելությունը պր. Ա. Բերկամայիի և նրա ընտանիքի անդամների, ինչպես նաև առանձին ազգայիններ:

Ժամը 8-ին, «Հայ կեդրոն»-ի սրահում, Ս. Լուսավորիչ եկեղեցու Կոմիտաս և Դստերը Վարդանանց երգչախմբերը կազմակերպում են հանդիպում-ընդունելություն Վեհափառ Հայրապետի բարձր պատվին, որին մասնակցում են ավելի քան 500 հրավիրյալներ: Ստեղծված խանդավառ մթնոլորտում արտասանվում են ողջույնի և երախտագիտության սրտագին ուղերձներ: Գործադրվում է գեղարվեստական ճոխ հայտագիր:

Վերջում հանդես է գալիս Վեհափառ Հայրապետը ընդհանրապես հայ երաժշտության և ի մասնավորի եկեղեցական երաժշտության մասին հոգեշունչ, բովանդակալից ձևով, ոգեկոչելով նաև հայ երգի արքայ

ողբացյալ Կոմիտաս վարդապետի անմահ հիշատակը:

Օգոստոսի 6-ին, շաբաթ, առավոտյան ժամը 10-ին, կատարվում է մայրաքաղաքի Վիժա Սուրբատի թաղամասում հայոց Ս. Շուշան մատան նորակառույց սեղանի օծումը: Արարողության նախագահում է Վեհափառ Հայրապետը, իսկ Ս. Սեղանի օծումը կատարում է գերաշնորհ Տ. Կոմիտաս եպիսկոպոսը: Նորօծ Ս. Սեղանը վերակոչվում է հանուն Ս. Հակոբի:

Օծման արարողությունից հետո պատարագում է հոգեշնորհ Տ. Եղիշե վարդապետ Սարգսյանը, քարոզում է Վեհափառ Հայրապետը, տալով Իր օրհնությունն ու պատգամը այդ ուրախ առիթով:

Երեկոյան ժամը 9-ին, «Հայ կեդրոն»-ի սրահում, կայանում է Հայ եկեղեցասեր երիտասարդաց կազմակերպության հիմնադրման 7-րդ տարեդարձի հանդիսավոր տոնակատարություն: Նախագահում է Վեհափառ Հայրապետը, ներկա են լինում խուռներամ բազմություն, ազգային-եկեղեցական մարմինների, մամուլի ներկայացուցիչներ: Գործադրության է դրվում գեղարվեստական հարուստ մի հայտագիր:

Ապա հանդես է գալիս այս առթիվ հրավիրված Արգենտինյան երգի և պարի շնորհալի անսամբլը:

Վերջում, Վեհափառ Հայրապետը խոսք առնելով, ընդարձակորեն զեկուցում է Հայաստանի եկեղեցիների, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի, Հոգևոր Ճեմարանի, տպարանի, ինչպես նաև պատմական տաճարների վերաշինության աշխատանքների մասին:

Օգոստոսի 7-ին, կիրակի առավոտյան, Վեհափառ Հայրապետը, գերաշնորհ Տ. Բաբգեն սրբազանի և Իր շքախմբի ուղեկցությամբ, այցելում է հայ ավետարանական համայնքին, ուր ողջունվում և ընդունվում է ջերմությամբ:

Վերջում Վեհափառ Հայրապետը օրհնում է հայ ավետարանական համայնքի բոլոր անդամներին և հրաժեշտ է առնում լավագույն տպավորությամբ:

Ժամը 12-ին Վեհափառ Հայրապետը այցելում է Ֆլորեն թաղի Վարագա Ս. Խաչ եկեղեցին, ուր պատարագում էր գերաշնորհ Տ. Կոմիտաս եպիսկոպոսը:

Սուրբ պատարագի ընթացքում քարոզում է Վեհափառ Հայրապետը և տալիս Իր օրհնությունն ու պատգամը:

Սուրբ պատարագից հետո, Վեհափառ Հայրապետը Իր օրհնաբեր այցելությամբ պատվում է Ս. Խաչ եկեղեցու խորհրդի ատենապետ պր. Մանվել Պարսամյանի տունը, օրհնելով նրա սեղանի աղն ու հացը: Վեհափառ

Հայրապետի բարձր պատվին կազմակերպված ընտանեկան այս սեղանին մասնակցում են նաև այլ հրավիրյալներ:

Ժամը 5-ին Վեհափառ Հայրապետը ներկա է լինում «Հա՛ւ կեղրուն»-ի սրահում կազմակերպված Մխիթարյան հայրերի դպրոցի սկսնակական հանդեսին, ուր օրհնում է բոլորին և բաժանում Ս. Էջմիածնի խաչիկներ:

Ներկայությամբ, ընդհանուր խանդավառությամբ մեջ, նրան պաշտոնապես հռչակեց պատվո հյուր, հանուն քաղաքապետության: Ներկա էր նաև արգենտինյան մինիստր Խորխե Օգելին, որը խոսք առնելով, սրտագին ողջունեց Վեհափառ Հայրապետին և գովքը հյուսեց հայ աշխատասեր ժողովրդի և նրա դարավոր մշակույթի: Ապա ողջունի

«ԱՄԵՐԱԿԱՆԵՔ ԵՒ ՏԵՄԵՔ ՔԱՂՑՐ Է ՏԵՐ...»

Ժամը 6.30-ին, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճում է այցելել Հայ Մարմնամարզական Ընդհանուր Միության մարզադաշտը և ներկա լինել մարզահանդեսին, և ապա՝ Իր պատվին կազմակերպված ընդունելության, որին մասնակցում են 200 այլ հրավիրյալներ:

Հյուրերի թվումն էր նաև քաղաքապետը, որը ողջունով Վեհափառ Հայրապետի

խոսքերով հանդես եկան նաև Հայ Մարմնամարզական Ընդհանուր Միության ատենապետ պր. Կարո Թոփալյանը և ուրիշներ:

Գործադրության դրվեց նաև զեղարվեստական հարուստ մի հայտագիր:

Վերջում հանդես գալով, Վեհափառ Հայրապետը հայտնեց Իր գոհունակությամբ և օրհնելով Հայ Մարմնամարզական Ընդհա-

նուր Միության բոլոր անդամներին և ղեկավարներին, տվեց իր պատգամը:

Օգոստոսի 8-ին, կիրակի կեսօրին, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց պատվել պր. Միհրան Մեսրոպյանի բնակարանը և օրհնել նրա սեղանի աղն ու հացը:

Ժամը 5-ին, Ս. Կոմիտաս եպիսկոպոսը և Ս. Եղիշե վարդապետը եղան Ֆլորեն թաղի հայոց ազգային վարժարանում և մասնակցեցին աշակերտական հանդեսին, և Վեհափառ Հայրապետի օրհնությունը բերելով, ողջունեցին դպրոցի աշակերտությանը, ուսուցչությանը և ծնողներին:

Ժամը 8-ին, Վեհափառ Հայրապետը ներկա եղավ պր. Ա. Բերկամալիի հարկի տակ իր բարձր պատվին կազմակերպված մեծաբանքի ընդունելության, որին մասնակից էին նաև արտաքին գործերի և դավանությունների մինիստրները, քաղաքապետը և պաշտոնական այլ անձնավորություններ:

Երեկոյան ժամը 9.30-ին, Հայ երաժշտասերների միությունը, Վեհափառ Հայրապետի պատվին, կազմակերպել էր համերգ մայրաքաղաքի «Աստորիա» մեծ թատրոնում, որտեղ հաջող երաժշտական համարներով հանդես եկան Բուենոս-Այրեսի հայ երգչախմբերը, նվագախմբերը և առանձին մենակատարներ:

Համերգի վերջում հանդես գալով, Վեհափառ Հայրապետը հայտնեց իր հայրապետական գոհունակությունը, օրհնեց կազմակերպիչներին և համերգի մասնակիցներին:

Օգոստոսի 9-ին, երկուշաբթի առավոտյան, և՛ հյուրանոցի իր հարկաբաժնում և՛ ապա առաջնորդարանում, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց ընդունել բազմաթիվ այցելուներին:

Ժամը 7-ին, Հայ Օգնության Միությունը, Վեհափառ Հայրապետի բարձր պատվին, կազմակերպել էր թեյասեղան «Հայ կեդրոն»-ի սրահում, որին ներկա էր խոունեբամ բազմություն:

Ընդունելության ժամանակ գեղեցիկ և սրտառու ուղերձով հանդես եկավ Հայ Օգնության Միության նախագահուհին: Ապա տրվեց փայլուն համերգ և եղան այլ ուղերձներ:

Ներկաներին ողջունեց Նաև Մայր Աթոռի դիվանապետ պր. Հայկ Առաքելյանը:

Ապա խոսք առավ Վեհափառ Հայրապետը և իր գոհունակությունը հայտնելով տվեց իր օրհնությունն ու պատգամը:

Օգոստոսի 10-ին, չորեքշաբթի կեսօրին, Արսլանյան ազգային վարժարանի տեսուչ հոգեշնորհ Տ. Հարությունը վարդապետ Մուշեղյան և հոգաբարձության ատենապետ պր. Գևորգ Սարաֆյանը, «Հայ կենդրոն»-ի սրահում, կազմակերպել էին հայրապետական

մեծաբանքի ընդունելություն: Վեհափառ Հայրապետը դժբախտաբար չկարողացավ ներկա լինել իր պատվին արված այս ճաշկերության, անհանգիստ լինելու պատճառով: Համարեմ Վեհափառ Հայրապետի ներկա լինելով, ողջունի խոսք սասցին Տ. Կոմիտաս սրբազանը և պր. Հայկ Առաքելյանը:

Ժամը 7-ին, Հայ մշակույթի տանը կազմակերպվել էր մեծ ընդունելություն Վեհափառ Հայրապետի պատվին: Սեղանների շուրջ ստեղծվել էր հայրենասիրական խանդավառ մթնոլորտ: Արտասանվեցին ողջունի սրտաշարժ խոսքեր, գործադրվեց գեղարվեստական ճոխ հայտադիր:

Խոսք առավ դիվանապետ պր. Հայկ Առաքելյանը և ողջունեց ներկաներին:

Վերջում հանդես եկավ Վեհափառ Հայրապետը և տվեց իր օրհնությունն ու պատգամը ներկաներին:

Ժամը 10-ին, Հայ մշակութային միությունը, «Հայ կեդրոն»-ի սրահում, տվեց համերգ, որտեղ ողջունի խոսքերով հանդես եկան Ս. Կոմիտաս եպիսկոպոսը և պր. Հայկ Առաքելյանը:

Օգոստոսի 11-ին, հինգշաբթի, առավոտյան ժամը 11-ին, Վեհափառ Հայրապետը իր շքախմբով պաշտոնական այցելություն տվեց Բուենոս-Այրեսի սովետական դեսպանատան, որտեղ ջերմորեն ընդունվեց դեսպան պր. Ավետիս Բադալյանի, հյուպատոսի, դեսպանատան այլ աշխատակիցների և դեսպանատան մշակութային ու առևտրական կցորդների կողմից:

Վեհափառ Հայրապետը, պատասխանելով պր. դեսպանի ողջունի ջերմ խոսքերին, շնորհակալություն հայտնեց սիրալիք ընդունելության համար և հրաժեշտ առավ:

Ճաշից հետո, առաջնորդարանում, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց ընդունել մի շարք այցելություններ, այդ թվում ազգային Ապրիլյան հաստատության և Հոգևոր բույրերի պատվիրակություններին:

Երեկոյան ժամը 6-ին, «Հայ կեդրոն»-ի սրահում, կազմակերպվել էր մայրաքաղաքի հայկական վեց ազգային դպրոցների ուսուցչության և աշակերտության կողմից մեծաբանքի ընդունելություն Վեհափառ Հայրապետի պատվին:

Ընդունելության վերջում Վեհափառ Հայրապետը օրհնեց բոլորին և տվեց իր հայրենաշունչ պատգամը:

Ավելի ուշ, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց իր շնորհաբեր ներկայությամբ պատվել պր. Ա. Իսրայելյանի ընտանեկան օջախը և օրհնել իր պատվին կազմակերպված սեղանի աղն ու հացը: Մասնակցում էին նաև բազմաթիվ այլ հայապիրայիններ:

Օգոստոսի 12-ին, ուրբաթ, առավոտյան ժամը 11.30-ին, հյուրանոցի իր հարկարած-նում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց Բուենոս-Այրեսի Ասորի եկեղեցու ներկայացուցիչ Հ. Ֆիլիպ Հուշանի և Ասորի եկեղեցական վարչության այցելությունը: Վեհափառ Հայրապետին այցելեց նաև մայրաքաղաքի Ռուս Պրավոսլավ եկեղեցու պատվիրակու-թյունը՝ Տ. Ֆիլիպ քահանայի գլխավորու-թյամբ:

աշակերտությանը, տվեց հայրական իր օրհ-նությունը:

Երեկոյան ժամը 7-ին, առաջնորդարա-նում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց ար-գենտինահայ համալսարանավարտ մտավո-րականների և արվեստագետների 60 հոգուց բաղկացած խմբին, հանրաժանոթ արվես-տագետ և մտավորական տիկին Էմե Ռամոս Մեխյայի գլխավորությամբ, որը Վեհափառ Հայրապետին ներկայացրեց խմբի մտավո-րականներին և արվեստագետներին:

ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ ԱՐԳԵՆՏԻՆԱՅԻ ՆԱԽԱԳԱՀ ԱՐԳԵՆՏԻՆԱՅԻ ԱԶԱՏԱԳՐՈՒԹՅԱՆ

ՊՐ. ՖՐՈՆՏԻՍԻՆ ԼՎԻՐՈՒՄ և ԱՐԾԱԹՅԱ ԱՓՍԵ, ՀԵՐՈՍ ՍԱՆ ՄԱՐՏԻՆԻ ՆԿԱՐՈՎ

Ժամը 4-ին, իր շքախմբով, Վեհափառ Հայրապետը այցելեց Մխիթարյան հայրերի վարժարանը, արժանանալով սիրալիր և ջերմ ընդունելության: Ողջույնի սրտագին խոսք ասացին վարժարանի տնօրեն վարդապետը և հոգաբարձուից նաև ատենապետ պր. Գո-ղանյանը, պր. Վահե Պահատրյանը և ու-րիշներ:

Վեհափառ Հայրապետը սիրով ներկա ե-ղավ իր պատվին կազմակերպված աշակեր-տական այս հաջող հանդեսին, և ապա, ող-ջունելով տեսչական-ուսուցչական կազմին և

Վերջում իր գոհունակությունը հայտնե-լով այդ ջերմ այցելության համար, Վեհա-փառ Հայրապետը օրհնեց բոլորին, շնշտելով մտավորականի պատասխանատվությունն ու դերը հայ կյանքում, մանավանդ Սփյուռքի պայմաններում:

Ժամը 9-ին, Վեհափառ Հայրապետի պատվին կազմակերպվել էր ընդունելու-թյուն, հոգաբարձուից նաև ատենապետի բնա-կարանում: Ընդունելությունը անցավ ջերմ մթնոլորտում: Վեհափառ Հայրապետը օրհ-նեց բոլորին:

Օգոստոսի 13-ին, շաբաթ, ժամը 1-ին, Վեհափառ Հայրապետը իր շքախմբով ներկա եղավ Չինոզյան ընտանիքի իր պատվին կազմակերպած ընդունելության, որին հրավիրված էին նաև Սարգիս և Հովհաննես Տիարապետի ընտանիքի անդամները իրենց ընտանիքներով և այլ հրավիրյալներով:

Ժամը 5-ին, նույն ընակարանում, Տիարապետի ընտանիքները կազմակերպել էին հայրապետական մեծարանքի թեյասեղան, մասնակցությամբ բազմաթիվ հրավիրյալների:

Ընդունելության ժամանակ խոսք առավ Վեհափառ Հայրապետը և երկարորեն խոսեց Հայաստանի՝ եկեղեցիների, պատմական վանքերի և սրբավայրերի վերանորոգության մասին:

Վերջում Վեհափառ Հայրապետը օրհնեց կոշնական երկու ընտանիքների անդամներին և բոլոր ներկաներին:

Օգոստոսի 14-ին, կիրակի, «տօն Ս. Աստուածածնի Վերափոխման»: Վեհափառ Հայրապետը հանդիսավոր սուրբ պատարագ մատուցեց Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցում և քարոզեց:

Հայրապետական սուրբ պատարագին և քարոզին ներկա էր խուռներամ բազմություն: Բազմահազար ժողովուրդը լցրել էր եկեղեցու բակը, շրջակայքը և հարակից փողոցը:

Հայրապետական պատարագն ու քարոզը ձայնասփռվեցին:

Սուրբ պատարագի երգեցողությունը կատարում էր Կոմիտաս երգչախումբը, հմուտ ղեկավարությամբ պր. Վարդապետյանի:

Սուրբ պատարագից հետո Վեհափառ Հայրապետը եկեղեցական թափոռով ուղղվեց առաջնորդարան ցնծագին մթնոլորտում, ուր օրհնեց բոլորին:

Երեկոյան ժամը 6-ին, «Հայ կեդրոն»-ի սրահում, Մայրերի օրվա առթիվ, կազմակերպվել էր հանդիսություն, քաղաքի Հայ տիկնանց միության կողմից:

Հանդիսության նախագահում էր Վեհափառ Հայրապետը: Ներկա էր խուռներամ բազմություն: Ստեղծվել էր խանդավառ, ջերմ մթնոլորտ, հայ առաքինի մայրերի պատվին:

Գործադրվեց գեղարվեստական բովանդակալից հայտագիր: Եղան հայ մայրերի կոչման և դերին նվիրված իմաստալից ելույթներ: 1960 տարվա տիպար հայ մայր հռչակվեց Տիրամայր Սիրանույշ Պալճյանը, որոտագին ծափերի տակ:

Հանդիսության վերջում խոսք առավ Վեհափառ Հայրապետը և սրտագին պատգամ ուղղեց հայ մայրերին՝ վառ և անարատ պա-

հելու միշտ մեր ընտանեկան սրբություններն ու հայ օջախի ավանդական պատվը:

Ժամը 9.30-ին, «Պալատ օթել»-ի շքեղ սրահում, Վեհափառ Հայրապետի ռումինահայ նախկին աշակերտները, նրա բարձր պատվին, կազմակերպել էին մեծարանքի երեկույթ, սեղանապետությամբ պր. Ավո Մեսրոպյանի:

Ընդունելության ժամանակ իրենց սիրելի Ուսուցչին ջերմորեն ողջունեցին ուսանողներից շատերը, երախտագիտությամբ և հարգանքով:

Վերջում ելույթ ունեցավ Վեհափառ Հայրապետը և տվեց հայրապետական իր օրհնությունը երեմնի իր աշակերտներին:

Օգոստոսի 15-ին, երկուշաբթի առավոտյան, Վեհափառ Հայրապետը այցելեց քաղաքի հայոց Գույումճյան ազգային վարժարանը և ներկա եղավ աշակերտական հանդեսին: Նորին Ս. Օծությունը, օրհնելով դրացի ուսուցչական կազմին, ուսանողությանը և բարերարներին, տվեց իր պատգամը:

Ապա, առաջնորդարանում, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց ընդունել այցելությունները Կեսարիայի, Հաճնի, Թումարզայի և Ռոդոստոյի հայրենակցական միությունների և ապա միջհայրենակցական միության ներկայացուցիչներին:

Այս առթիվ եղան ուղերձներ: Վերջում Վեհափառ Հայրապետը օրհնեց հայրենակցական միությունների անդամներին և հաջողություն մաղթեց նրանց հայրենաշեն ձեռնարկներին:

Երեկոյան ժամը 9-ին, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց իր օրհնաբեր ներկայությամբ պատվել Գևորգ և Պողոս Սարաֆյան եղբայրների ընտանեկան հարկը և օրհնել նրանց սեղանի աղն ու հացը, շատ ջերմ, մտերիմ մթնոլորտում:

Օգոստոսի 16-ին, երեքշաբթի կեսօրին, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց օրհնել պր. Ահարոն Թըլքսըմյանի սեղանի աղն ու հացը, նրա ընտանեկան հարկի տակ:

Ապա, առաջնորդարանում, նորին Ս. Օծությունը ընդունեց առանձին ազգայինների այցելությունը, այդ թվում Հայ ավետարանական եղբայրակցության անդամներին, Հայ Մարմնամարզական Ընդհանուր Միության արիներին և արհեստյաններին, առաջնորդությամբ օրհորդ Մանույշ Մեսրոպյանի:

Վեհափառ Հայրապետը օրհնեց բոլորին, տալով իր հայրենաբույր պատգամը:

Ժամը 6-ին, Վեհափառ Հայրապետը այցելեց Վիժա Սուղատի թաղամասի Մեսրոպյան ազգային վարժարանը, ուր ներկա եղավ աշակերտական գեղեցիկ հանդեսին, և ողջունելով բոլոր ուսանողներին, աշակերտներին

և այս-առթիվ հավաքված ծնողներին, տվեց իր հայրապետական պատգամը ջերմ, հայկական մթնոլորտում:

Գիշերվա ժամը 9-ին կազմակերպվել էր պաշտոնական ընդունելություն Մարաշի հայրենակցական միության Տանը, նույն միության կողմից: Արտասանվեցին ողջույնի ջերմ խոսքեր: Գեղարվեստական ճոխ հայտագրի գործադրումից հետո, խոսք առավ Վեհափառ Հայրապետը և տվեց իր օրհնությունն ու պատգամը:

Օգոստոսի 17-ին, չորեքշաբթի, առավոտյան ժամը 10.30-ին, Վեհափառ Հայրապետը, մայրաքաղաքի պետական մեծ թատրոնի դահլիճում, դասախոսություն կարդաց

Թյան և Մշակութային միության ղեկավար կազմի:

Ժամը 9-ին, Նորին Ս. Օծուխյունը բարեհաճեց օրհնել Վարդան և Զինա Բարակյաններին իր պատվին կազմակերպած մեծարանքի սեղանը:

Օգոստոսի 18-ին, հինգշաբթի, առավոտյան ժամերին, հյուրանոցի իր հարկաբաժնում և ապա առաջնորդարանում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց մի շարք ազգայինների այցելությունները:

Երեկոյան ժամը 6-ին, Վեհափառ Հայրապետը, իր շքախմբով, այցելեց Արգենտինայի Նախագահ Նորին Գերազանցություն Ար-

ՎԵՀԱՓԱՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ ԲՈՒՆԵՆՈՍ_ԱՅՐԵՍՈՒՄ, ՌՈՒՄԻՆԱՀԱՅ ԻՐ ՆԱԽԿԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՀԵՏ

«Մշակույթ և ազգություն» թեմայի շուրջ, որը լսվեց հարաճուն հետաքրքրությամբ: Դասախոսության ներկա էր ավելի քան 1500 հոգի:

Ժամը 1-ին, Վեհափառ Հայրապետը իր շնորհաբաշխ այցելությամբ պատվեց պր. Տիգրան Մյուրաքյանի բնակարանը և օրհնեց իր պատվին կազմակերպված ընտանեկան սեղանը, որին մասնակցում էին նաև այլ հրավիրյալներ:

Ժամը 5-ին, առաջնորդարանում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց այցելությունները Հայ եկեղեցասեր տիկնանց վարչության, Հայ երիտասարդաց կազմակերպու-

թուրո Ֆրոնդիսիին նախագահական պալատում:

Ջերմ մթնոլորտում Վեհափառ Հայրապետը և Հանրապետության Պր. Նախագահը ողջույնի ճառեր փոխանակեցին:

Վեհափառ Հայրապետը օրհնեց Արգենտինայի խաղաղասեր ժողովրդին և Հայրենիքին:

Այս այցելության որպես հիշատակ, Վեհափառ Հայրապետը Արգենտինյան հանրապետության Պր. Նախագահին նվիրեց Ս. էջմիածնում պատրաստված արծաթե մեծ ափսե, հայկական ոճով փորագրված, մեղտեղում արգենտինյան ազգային հերոս Սան

Մարտինի նկարով: Ափսեի երկու եզրերին, արգենտինեներեն, փորագրված էր. «Արգենտինայի մեծ ժողովրդին, Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Վազգեն Ա-ից, 1960 թ.»:

Հանրապետության նախագահին տրված պաշտոնական այս այցելության ժամանակ Ամենայն Հայոց Հայրապետին ուղեկցում էին բացի Նրա մշտական շքախմբից, նաև Հայրապետական պատվիրակ գերաշնորհ Տ. Բարգեն սրբազանը, Աղգային կենտրոնական վարչության ատենապետ պր. Արմեն Բերկամալին, փոխ ատենապետ պր. Գևորգ Սարաֆյանը, փաստաբաններ պր. Աջապահյանը և պր. Պայրամյանը: Թարգմանի պաշտոնը կատարում էր փաստաբան պր. Աջապահյանը:

Երեկոյան ժամը 9.30-ին, «Ալվեար» հյուրանոցի դահլիճում, հանուն Արգենտինայի հայոց թեմի, կազմակերպվել էր հրաժեշտի մեծ ճաշկերույթ, մասնակցությամբ 900 հոգու:

Պաշտոնական այս ընդունելության ներկա էին նաև պետական բարձրաստիճան անձնավորություններ, որոնց թվում նաև քաղաքապետը, դավանությանց մինիստրը և ուրիշներ:

Ներկաներից և հյուրերից շատերը ողջունեցին Վեհափառ Հայրապետին ջերմ, հուզիչ ելույթներով:

Վերջում հանդես եկավ Վեհափառ Հայրապետը, կրկին իր գոհունակությունն ու շնորհակալությունը հայտնեց սրտագին ընդունելության և հյուրասիրության համար և օրհնելով բոլոր ներկաներին, հրաժեշտ առավ:

ՍԱՆ-ՊԱՎԼՈՅՈՒՄ (ԲՐԱՋԻԼԱ)

Օգոստոսի 19-ին, ուրբաթ, առավոտյան ժամը 9.30-ին, Վեհափառ Հայրապետը, Տրանսկոնտինանտալ ընկերության ինքնաթիռով, մեկնում է Բրազիլիա, Սան-Պավլոյի հայ գաղութին հովվապետական այցելություն տալու համար:

Վեհափառ Հայրապետին ուղեկցում էր, բացի Նրա մշտական շքախմբից, նաև Հայրապետական պատվիրակ գերաշնորհ Տ. Բարգեն եպիսկոպոսը:

Ժամը 1-ին, ինքնաթիռով, Վեհափառ Հայրապետը վայրէջք է կատարում Սան-Պավլոյի օդանավակայանում, ուր հավաքված ավելի քան 3.000 հոգին, արտակարգ խանդավառությամբ, դիմավորում է Ամենայն Հայոց Հայրապետին:

Օդանավակայանում Վեհափառ Հայրապետին դիմավորեցին Սան-Պավլոյի հայոց Աղգային կենտրոնական վարչության ատենապետ պր. Անդրե Ծաֆերյանը, քահանայից

դասը, ընդունելության հանձնաժողովի անդամները և մամուլի թղթակիցներ:

Սան-Պավլոյի օդանավակայանում Վեհափառ Հայրապետին պաշտոնապես ողջունեցին քաղաքի քաղաքապետի ներկայացուցիչը, ոստիկանապետը, ինչպես նաև Բրազիլիայի բանակի երկու գններալներ, որոնք բարի գալուստ մաղթեցին Ամենայն Հայոց Հայրապետին՝ կառավարության և բանակի անունից:

Վեհափառ Հայրապետը օդանավակայանում ընդունվում է զինվորական բացառիկ պատվներով, նվազախմբով, և օրհնելով իր պատվին կանգնած պատվո պահակը, բարձրաստիճան զինվորականներին և սպաներին, ոստիկանական պատվո ջոկատով և ավտոմեքենաների շարասյունով առաջնորդվում է դեպի հայոց Ս. Գևորգ եկեղեցին, ուր մուտք է գործում «Հրաշափառ»-ով: Եկեղեցում, բակում և մերձակա փողոցներում հավաքված բազմությունը ջերմորեն դիմավորում է Վեհափառ Հայրապետին:

Եկեղեցում կատարված Հայրապետական մաղթանքից հետո, Վեհափառ Հայրապետը օրհնում է բոլորին՝ շնորհակալություն հայտնում ջերմ, սրտաբաց ընդունելության համար և տալիս հայրապետական իր առաջին պատգամը: Վերջում ժողովուրդը մոտենում է Վեհափառ Հայրապետին՝ ի համբույր Նրա Ս. Աջի:

Եկեղեցական արարողության ավարտին, Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդվում է կենտրոնական վարչության ատենապետ պր. Ա. Ծաֆերյանի բնակարանը, ուր նա բարեհաճում է մնալ Սան-Պավլո այցելության մաքուր ժամանակամիջոցում:

Գիշերվա ժամը 9-ին, Վեհափառ Հայրապետը, եկեղեցուն կից «Հայ կեդրոն»-ի ժողովասրահում, հանդիպում է ունենում կենտրոնական վարչության, թեմական և երեսփոխական ժողովների անդամների հետ, և ողջունելով բոլորին, օրհնում է նրանց:

Ապա մեծ դահլիճում տրվում է պաշտոնական ճաշկերույթ կենտրոնական վարչության և ընդունելության հանձնաժողովի կողմից, մասնակցությամբ ավելի քան 100 հրավիրյալների:

Օգոստոսի 20-ին, շաբաթ առավոտյան, Վեհափառ Հայրապետը, շքախմբով և բազմանդամ պատվիրակությամբ, պաշտոնապես այցելում է Բրազիլիայի ազատագրման հիշատակին կանգնեցված հուշարձանին և ծաղկեպսակ դնում բրազիլիական հերոսների հուշարձանին:

Վեհափառ Հայրապետը ընդունվում է զինվորական պատիվներով և ժողովրդական խանդավառ ցույցերով:

Վեհափառ Հայրապետը այնուհետև այցելում է Սան-Պավլոյի հայ ավետարանական համայնքին, ուր երգչախումբը հոգևոր

ՍԱՆ-ՊԱՎԼՈՍԻ ՀԱՅՈՑ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

Ապա Վեհափառ Հայրապետը, իր շքախմբով, այցելում է քաղաքի Սանտ Աննա թաղի հայոց դպրոցը և ներկա լինում աշակերտական հանգեսին, ողջունում, օրհնում բոլորին և Ս. Էջմիածնի խաչիկներ բաժանում աշակերտներին:

Երգերով է դիմավորում Ամենայն Հայոց Հայրապետին: Համայնքի հոգևոր հովիվները ջերմորեն են ողջունում Վեհափառ Հայրապետին: Նորին Ս. Օծությունը, խորապես զգացված, օրհնում է բոլորին և հրաժեշտ անում:

Վեհափառ Հայրապետը այնուհետև շարունակելով իր ուղեորությունը, այցելում է Պրեզիդենտ Ալտինո արվարձանի հայ համայնքին, ուր կա շուրջ 200 հայ ընտանիք: Վեհափառ Հայրապետը «Հրաշափառ»-ով առաջնորդվում է հայոց Ս. Հովհաննես Մկրտիչ եկեղեցին, ուր ընդունվում է արտակարգ խանդավառությամբ, ծաղիկներով և հրացանաձգությամբ: Եկեղեցում Վեհափառ Հայրապետը ողջունում է փոքրաթիվ հայ համայնքին, օրհնում բոլորին, տալիս իր օրհնությունն ու պատգամը, ապա նախագահում դպրոցի սրահում իր պատվին կազմակերպված հանդեսին: Համայնքի անունից Վեհափառ Հայրապետին ջերմորեն ողջունում է փաստաբան պր. Հրանտ Սանասարը: Հայ մանուկների ուրախ երգերն ու արտասանությունները խորապես հուզում են Վեհափառ Հայրապետին, որը օրհնում է բոլորին և բաժանում Ս. էջմիածնի խաչիկներ: Գիշերը, հյուրընկալ տեր և տիկին Ճաֆերյանների հարկի տակ, կազմակերպվում է ընդունելություն Վեհափառ Հայրապետի պատվին:

Օգոստոսի 21-ին, կիրակի, առավոտյան ժամը 10.30-ին, Սան-Պավլոյի հայոց Ս. Գևորգ եկեղեցում, Վեհափառ Հայրապետը մատուցում է հանդիսավոր սուրբ պատարագ և քարոզում:

Հայրապետական սուրբ պատարագին և քարոզին ներկա է լինում խուռներամ բազմություն:

Սուրբ պատարագից հետո, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճում է իր բարձր ներկայությամբ պատվել Սեմեոնյան ընտանիքի օջախը և օրհնել նրանց սեղանը:

Երեկոյան, քաղաքի մեծ թատրոնում կազմակերպվում է մեծ հանդիսություն, գաղութի ազգային-եկեղեցական իշխանությանը կողմից: Վեհափառ Հայրապետին ողջունում են Հայրապետական պատվիրակ գերաշնորհ Տ. Բարգեն սրբազանը, փաստաբան պր. Հրանտ Սանասարը, Տ. Աստվածատուր քահանան, հայ բողոքական և կաթոլիկ համայնքների հոգևոր ներկայացուցիչները: Վերջում խոսք է առնում Վեհափառ Հայրապետը, հանգամանորեն խոսելով Մայր Աթոռի, Հայաստանի եկեղեցական կյանքի և շինարարական աշխատանքների մասին:

Օգոստոսի 22-ին, երկուշաբթի կեսօրին, Վեհափառ Հայրապետը իր օրհնաբեր այցելությամբ պատվեց Տիշչեքենյան եղբայրների ընտանեկան օջախը:

Երեկոյան, Սան-Պավլոյի Հայ մշակույթի միությունը, Վեհափառ Հայրապետի պատվին, կազմակերպում է հայրապետական մեծարանքի ընդդնելություն, 400 հոգու

մասնակցությամբ: Վեհափառ Հայրապետին ողջունում են ներկաներից շատերը, այդ թվում երեսփոխան պր. Կարլոս Խոլաքյանը և պր. Թազվոր Կիրակոսյանը:

Երկուշ օրը, ներկաներին ողջունում է Մայր Աթոռի դիվանապետ պր. Հայկ Առաքելյանը:

Վերջում հանդես է գալիս Վեհափառ Հայրապետը, շնչելով հայ մշակույթի արժեքն ու նշանակությունը և օրհնում մեր մշակույթի բոլոր վաստակավորներին:

ՔԱՐԱՋԻԻԱՅՈՒՄ

Օգոստոսի 23-ին, երեքշաբթի, առավոտյան ժամը 7-ին, Վեհափառ Հայրապետը, հատուկ բրազիլիական զինվորական ինքնաթիռով, մեկնում է Բրազիլիայի նոր մայրաքաղաք՝ Բրազիլիա, այցելելու Հանրապետության նախագահին:

Վեհափառ Հայրապետին ողջեցում են, բացի մշտական շքախմբից, Հայրապետական պատվիրակ սրբազանը: Սան-Պավլոյի հայոց Ազգային կենտրոնական վարչության ատենապետ պր. Ա. Ծաֆերյանը, պետական երեսփոխան և փաստաբան պր. Կարլոս Խոլաքյանը:

Նոր մայրաքաղաքում Վեհափառ Հայրապետը նախագահության պալատի առաջ ընդունվում է զինվորական պատվինքով, ապա առաջնորդվում է պալատ: Հանրապետության նախագահ դոկտ. Գուբիշեկը ջերմորեն ողջունում է Ամենայն Հայոց Հայրապետին իր նորակառույց պալատում: Նորին Ս. Օծությունը ողջունում է Պր. Նախագահին, օրհնում Բրազիլիան և նրա խաղաղասեր ժողովրդին, բանակին ու կառավարությանը, և որպես հուշանվեր այս այցելության, նվիրում արծաթե մի ափսե, փորագրված Ս. էջմիածնի նկարով:

Պաշտոնական այս ընդունելության ժամանակ թարգմանի պաշտոնը կատարում էր պետական երեսփոխան և փաստաբան պր. Կարլոս Խոլաքյանը:

Վեհափառ Հայրապետը, նոր մայրաքաղաքի տեսարժան վայրերը դիտելուց հետո, վերադարձավ Սան-Պավլո և երեկոյան իր շնորհաբեր այցելությամբ երջանկացրեց պր. Մարկոս Քյոթենեճյանի ընտանիքը:

Օգոստոսի 24-ին, չորեքշաբթի, առավոտյան ժամը 11-ին, «Հայ կեդրոն»-ի սրահում, կայացավ Դուրյան ազգային վարժարանի աշակերտական հանդեսը, հոծ ռազմության ներկայությամբ: Վեհափառ Հայրապետը, ներկա լինելով հանդիսության, օրհնեց բոլորին և բաժանեց Ս. էջմիածնի խաչիկներ: Ժամը 1-ին, Վեհափառ Հայրապետը ուրախացրեց պր. Գառնիկ Պազարյանի ընտա-

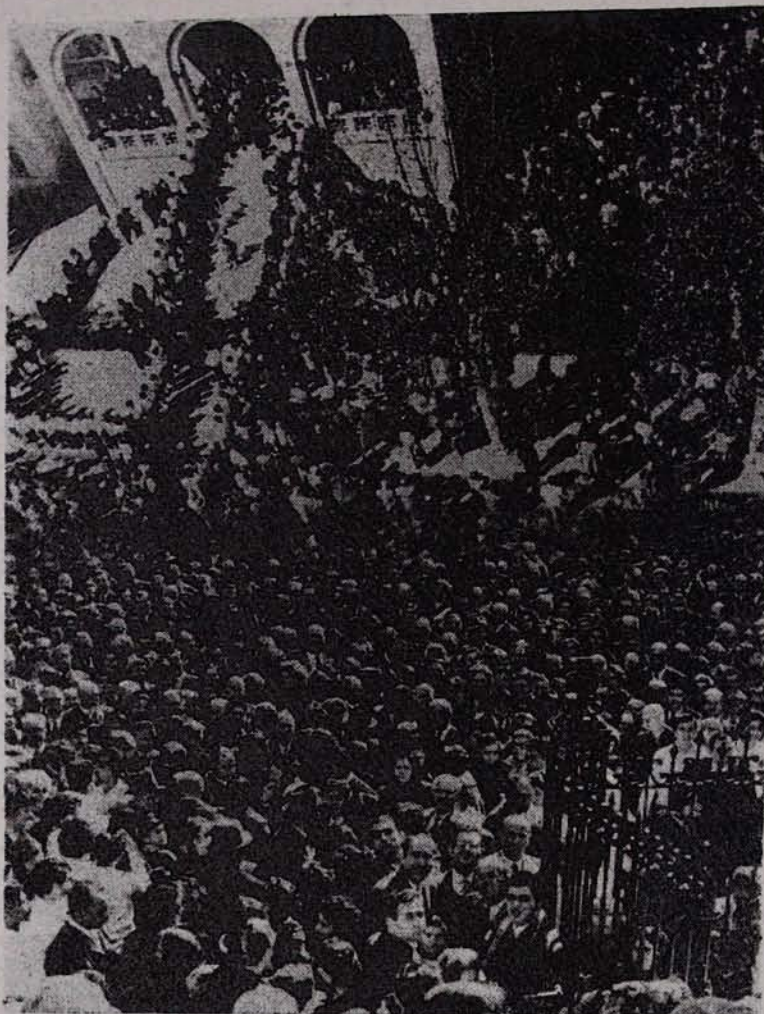
ներին, այցելելով և օրհնելով նրա սեղանի աղն ու հացը:

Ժամը 3-ին, Վեհափառ Հայրապետը, մասնավոր հրավերով, Իր շքախմբով և փաստաբան պր. Կարլոս Խուլաքյանի առաջնորդությամբ, այցելեց Սան-Պավլոյի Նահանգալին պառլամենտը: Հանդիսավոր նիստից ա-

բովանդակ ժողովրդին երջանկություն և խաղաղություն ցանկացավ:

Թարգմանի պաշտոնը կատարում էր Կենտրոնական վարչության ատենապետ, պր. Անդրե Ճաֆերյանը:

Ժամը 5-ին, Վեհափառ Հայրապետը Իր շքախմբով այցելեց Սան-Պավլոյի քաղաքապետին:

ՀԱՎԱՏԱՑՑԱԼ ԺՈՂՈՎՈՐԴԸ ԴԻՄԱՎՈՐՈՒՄ Է ԻՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

ռաջ, Ամենայն Հայոց Հայրապետին ողջունեց պառլամենտի պր. Նախագահը:

Պառլամենտի հանդիսավոր նիստը բացվեց Վեհափառ Հայրապետի աղոթքով: Նորին Ս. Օծովթյունը ապա ողջունեց բոլոր դեպուտատներին և բարեմաղթություններ արեց պառլամենտի գործերի հաջողության համար, և Սան-Պավլոյի ու Բրազիլիայի

Ժամը 7—9, Ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետին, պր. Նեջիբ Ռեզգալլահի ընտանեկան հարկի տակ կազմակերպվել էր ընդունելություն, որին ներկա էին նաև օտար պետական անձնավորություններ, որոնց թվում Նգիպտոսի և Լիբանանի հյուպատոսները:

Ընդունելության ժամանակ ողջույնի խոսքերով հանդես եկավ Վեհափառ Հայրապետը:

Ժամը 10-ին, Սան-Պավլոյի հայ գաղութը, Արարական ակումբի մեծ դահլիճում, Վեհափառ Հայրապետի պատվին կազմակերպել էր հրաժեշտի մեծ ճաշկերույթ, որին մասնակցում էին ավելի քան 800 հոգի, այդ թվում ներքին գործերի մինիստրը, փոխնահանգապետը, հյուպատոսներ, բուլք եկեղեցիների ներկայացուցիչներ և այլ հյուրեր:

Ներկաներից շատերը, ողջունելով Վեհափառ Հայրապետին, բարի ճանապարհ մաղթեցին:

Հանդես գալով ընդունելության վերջում, Վեհափառ Հայրապետը մի անգամ ևս իր գոհունակությունն ու ընդհակադրությունը հայտնեց սրտագին ընդունելության և հյուրասիրության համար, և օրհներով բոլորին, տվեց իր հայրապետական վերջին պատգամը:

Օգոստոսի 25-ին, հինգշաբթի, ժամը 12-ին, Վեհափառ Հայրապետը օրհնեց Մարաշի հայրենակցական միության Տան հիմնաքարը, հանդիսավոր իրադրության մեջ: Ապա նորին Ս. Օծուխյունը խոսեց հայրենակցական միությունների դերի և նշանակության մասին Սփյուռքի մեր պայմաններում և օրհնեց միության բոլոր անդամներին:

Ժամը 1-ին, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց պատվել իր օրհնաբեր ներկայությամբ Աբովյան ընտանիքի հարկը և օրհնել նրանց սեղանը:

Ժամը 5-ին, Վեհափառ Հայրապետը ներկա եղավ Հայ կարմիր խաչի կանանց կազմակերպության հանդեսին և օրհնեց անդամներին:

Ժամը 7-ին, նորին Ս. Օծուխյունը այցելեց Սան-Պավլոյի նահանգապետին:

Ժամը 8-ին, առաջնորդարանում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց այցելությունը առանձին ազգայինների:

Ժամը 10-ին, նորին Ս. Օծուխյունը բարեհաճեց իր ներկայությամբ ուրախացնել պր. Մարկոս Գասպարյանի ընտանիքին և օրհնել նրա սեղանը:

ՔՈՒՆՆՈՍ-ԱՅՐԵՍՈՒՄ

Օգոստոսի 26-ին, ուրբաթ, առավոտյան ժամը 9.30-ին, Վեհափառ Հայրապետը հրաժեշտ առավ Սան-Պավլոյի հայ գաղութից: Հուլիս էր և պատմական հրաժեշտի պահը:

Ինքնաթիռը, մեկ ու կես ժամ թռիչքից հետո, վայրէջք կատարեց Պոլսի Ալեքոք քաղաքում, ուր մնաց 40 րոպե:

Տեղի փոքրաթիվ հայ գաղութը, բաղկացած շուրջ 150 հոգուց, օդանավակայանում բացառիկ ջերմ հանդիպում ունեցավ Վեհափառ Հայրապետի հետ: Նորին Ս. Օծուխյունը «Հրաշափառ»-ով առաջնորդվեց սրահ, օրհնեց բոլորին և հետաքրքրվեց փոքրաթիվ հայ գաղութի ազգային-եկեղեցական կյանքով, ապա Ս. Էջմիածնի խաչիկներ բաժանեց բոլորին:

Փոքրաթիվ հայ գաղութը, արցունքը աչքերին, ճանապարհեց իր սիրելի Հայրապետին:

Ժամը 1-ին, Վեհափառ Հայրապետը հասավ Բուենոս-Այրես: Նորին Ս. Օծուխյանը դիմավորեցին Ազգային կենտրոնական վարչության անդամները և մամուլի ներկայացուցիչներ:

Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդվեց նույն «Ալվեար» հյուրանոցի իր հարկաբաժինը:

Երեկոյան, նորին Ս. Օծուխյունը բարեհաճեց օրհնել պր. Մկրտիչ Զըղերկանյանի բնակարանը և սեղանը:

ՄՈՆՏԵՎԻԴԵՈՅՈՒՄ

Օգոստոսի 27-ին, շաբաթ, առավոտյան ժամը 11-ին, Վեհափառ Հայրապետը ինքնաթիռով մեկնեց Մոնտեվիդեո՝ հովվապետական այցելություն տալու տեղի հայ գաղութին, որը բաղկացած է մոտավորապես 12 000 հոգուց:

Վեհափառ Հայրապետին ուղեկցում էին Հարավային Ամերիկայի հալոց Հայրապետական պատվիրակ գերաշնորհ Տ. Բաբեն եպիսկոպոս Ապատյանը, շքախմբի մնայուն անդամները և Հայրապետական պատվիրակի փոխանորդ հոգեշնորհ Տ. Հարությունյան ծայրագույն վարդապետ Մուշյանը:

Մոնտեվիդեոյի օդանավակայանում Վեհափառ Հայրապետը ընդունվեց ջերմությամբ: Օդանավակայանում հավաքված ավելի քան 3 000 ժողովուրդը ցնծագին ծափերով էր դիմավորում Վեհափառ Հայրապետին: Ներկա են ազգային-եկեղեցական բոլոր մարմինները, գլխավորությամբ հոգեշնորհ Տ. Ներսես ծայրագույն վարդապետի և կենտրոնական վարչության ատենապետ պր. Թերզյանի:

Օդանավակայանում Վեհափառ Հայրապետին ջերմորեն դիմավորեցին նաև քաղաքագլխի, Հույն Օրթոդոքս եկեղեցու և սովետական դեսպանատան ներկայացուցիչները:

Վեհափառ Հայրապետը ապա հանդիսավորությամբ առաջնորդվեց «Հայ կեդրոն»-ի սրահը, ողջունելով և օրհնելով հավաքված խոռոնբրամ բազմությունը: Հայրապետական մաղթանքից հետո, հավատացյալների

բազմությունը առհամբույրով իր հարգանքն ու ուրախությունը արտահայտեց Վեհափառ Հայրապետին՝ Նրա օրհնաբեր այցելության առթիվ։

Երեկոյան, հյուրանոցում, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց իրեն սեղանակից դարձնել Կենտրոնական վարչության, ընդունելության հանձնաժողովի և աղգային-եկեղեցական մարմինների ղեկավարներին, որոնց մի անգամ ևս ողջունելով օրհնեց։

Օգոստոսի 28-ին, կիրակի, առավոտյան ժամը 10.30-ին, Վեհափառ Հայրապետը հանդիսավոր սուրբ պատարագ մատուցեց «Հայ կեդրոն»-ի սրահում, վեմքարի վրա հաստատված սեղանի վրա և քարոզեց։ Հավարտ սուրբ պատարագի, Վեհափառ Հայ-

բարձր պատվին կազմակերպել էր պաշտոնական ընդունելություն, որին մասնակցում էր ավելի քան 600 հոգի։ Ընդունելության ներկա էին և Ամենայն Հայոց Հայրապետին ողջունելի ջերմ խոսքեր ասացին Ուրուգվայի ներքին գործոց մինիստրը, Մոնտեվիդեոյի քաղաքապետը և այլ պաշտոնական անձինք։

Ընդունելության ժամանակ գործադրության դրվեց գեղարվեստական շատ հաջող մի ծրագիր։ Ներկաներից շատերը նույնպես սրտագին ելույթներով ողջունեցին Վեհափառ Հայրապետին։

Պաշտոնական ընդունելության վերջում, խոսք առավ Վեհափառ Հայրապետը, նախ ողջունեց պետական ներկայացուցիչներին

ՍԱՆ-ՊԱՎԼՈՅԻ ՔԱՂԱՔԱԿՆՈՒՆԸ ՈՂՋՈՒՆՈՒՄ Է ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

րապետը, խոսներում բազմության և աղգային-եկեղեցական մարմինների ներկայության, հանդիսավոր կերպով օրհնեց հողն ու հիմնաքարը Մոնտեվիդեոյի հայոց կառուցվելիք եկեղեցու, խանդավառ ու սրտառույ իրադրության մեջ։

Եկեղեցու հիմնաքարի օրհնությունից հետո, Վեհափառ Հայրապետը քարոզեց հայ ժողովրդին հատուկ եկեղեցաշինության սրբազան գործի մասին, օրհնեց եկեղեցու բարերարներին, աղգային-եկեղեցական մարմիններին և ժողովրդին։

Գիշերվա ժամը 9.30-ին, հյուրանոցի մեծ դահլիճում, թեմը Վեհափառ Հայրապետի

և ապա, օրհնելով գաղութի ներկա ընտրանիին, տվեց Հայրապետական իր օրհնությունն ու պատգամը։

Ընդունելության ժամանակ Վեհափառ Հայրապետը վարդապետական լանջախաչով պարգևատրեց հոգևոր հովիվ Տ. Ներսես ծայրագույն վարդապետ Տոլապճյանին։

Օգոստոսի 29-ին, երկուշաբթի, առավոտյան ժամը 11-ին, հյուրանոցում կազմակերպվել էր տեղական մամուլի և ռադիոյի թղթակիցների պրես-կոնֆերանս։

Վեհափառ Հայրապետը սիրով պատասխանեց թղթակիցներին հետաքրքրող բազմաթիվ հարցերին։

Պրես-կոնֆերանսին ներկա էր նաև SUUU-ի թղթակիցը:

Ապա Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց ընդունել մի շարք ազգայինների այցելությունները:

Ժամը 3.30-ին, Վեհափառ Հայրապետը պաշտոնական այցելություն տվեց Ուրուգվայի հանրապետության նախագահ Նորին Վսեմություն Պր. Նարդոնին, որը ջերմորեն ընդունեց Վեհափառ Հայրապետին, իր պալատում:

Վեհափառ Հայրապետը ողջունեց Պր. Նախագահին, օրհնեց Ուրուգվայի հողն ու ժողովրդին և նվիրեց Ս. Էջմիածնի նկարով փորագրված արծաթե մի սիրուն ափսե:

Պաշտոնական այս այցելության ժամանակ Վեհափառ Հայրապետին ուղեկցում էին Հայրապետական պատվիրակ սրբազանը, Տ. Ներսես վարդապետը, Կենտրոնական վարչության ատենապետ պր. Թերզյանը, անդամներ պր. Սինանյանը և պր. Կեցոյանը:

Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը նույն շքախմբով այցելեց Մոնտեվիդեոյի ազատարար Արդեկասիի հուշարձանին և դրեց մեծ ծաղիկապակ:

Նրեկոյան ժամը 6-ին, Վեհափառ Հայրապետը պաշտոնական այցելություն տվեց Մոնտեվիդեոյի քաղաքացիին:

Գիշերվա ժամը 9.30-ին, օպերային թատրոնում, Վեհափառ Հայրապետի պատվին տրվեց մեծ համերգ, թեմի տեղական ուժերով և մասնակցությամբ Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության և Հայ երիտասարդաց կազմակերպության «Արմենիա» երգչախմբերի:

Համերգի վերջում օրհնության և գնահատության խոսք ասաց Վեհափառ Հայրապետը, ծանրանալով հայ երաժշտության արժեքի և Կոմիտաս վարդապետի երաժշտական մեծ ժառանգության վրա: Վերջում Նորին Ս. Օծությունը օրհնեց բոլորին և տվեց իր պատգամը:

Օգոստոսի 30-ին, երեքշաբթի, առավոտյան ժամը 10—12-ին, հյուրաճոցում, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց ընդունել այցելությունները մի շարք կազմակերպությունների, այդ թվում Մոնտեվիդեոյի Հայ եկեղեցասեր տիկնանց, Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության և հայրենակցական միությունների:

Ժամը 12-ին, Վեհափառ Հայրապետը իր շքախմբով պաշտոնական այցելություն տվեց Մոնտեվիդեոյում սովետական դեսպան Միխայլովին, որը ջերմորեն ողջունեց Վեհափառ Հայրապետին:

Վեհափառ Հայրապետին ուղեկցում էին Հայրապետական պատվիրակ սրբազանը,

Տ. Ներսես վարդապետը, պր. Սինանյանը, պր. Կեցոյանը:

Ժամը 4-ին, «Հայ կեդրոն»-ի սրահում, Վեհափառ Հայրապետը հանդիպում ունեցավ Մոնտեվիդեոյի երեք հայկական դպրոցների, այդ թվում Հայոց ազգային վարժարանի, Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության վարժարանների և մանկապարտեզների և հայ ավետարանական համայնքի վարժարանի ուսանողության և ուսուցչական կազմի հետ:

Ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի, տեղի ունեցավ դպրոցական հաջող հանդես աշակերտական ուժերով:

Վերջում հանդես գալով, Վեհափառ Հայրապետը խոսեց հայ դպրոցի դերի մասին, մեր ազգային-եկեղեցական կյանքի շինություն շուրջ, և իր գոհունակությունը հայտնեց կատարված աշխատանքների մասին: Ապա օրհնելով աշակերտներին, Վեհափառ Հայրապետը Ս. Էջմիածնի խաչիկներ բաժանեց բոլորին:

Ժամը 6-ին, նույն սրահում, Մոնտեվիդեոյի հայ կանանց շորս միությունները Վեհափառ Հայրապետի բարձր պատվին կազմակերպել էին մեծարանքի թեյասեղան, գեղարվեստական գեղեցիկ ծրագրով: Ընդունելության ժամանակ խոսք առավ Վեհափառ Հայրապետը և հանգամանորեն խոսեց Հայաստանի եկեղեցական կյանքի, Ս. Էջմիածնի, Հոգևոր Ճեմարանի և Մայր Աթոռում կատարված ու կատարվելիք վանական վերանորոգչական լայն աշխատանքների մասին, բոլոր ներկաների մեջ ստեղծելով խորունկ հետաքրքրություն և խանդավառություն:

Օգոստոսի 31-ին, չորեքշաբթի, առավոտյան ժամը 10-ին, Վեհափառ Հայրապետը այցելեց Մարաշի հայրենակցական միության Տունը և նախագահեց իր պատվին կազմակերպված հանդեսին: Նորին Ս. Օծությունը խոսք առնելով, իր օրհնությունները տվեց միության ղեկավարներին և անդամներին:

Ժամը 12-ին Վեհափառ Հայրապետը այցելեց Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության տեղական մասնաճյուղի ակումբը, ուր կազմակերպվել էր հանդես-հանդիպում անդամների հետ: Զեյնո խոսքով հանդես եկավ միության ատենապետ պր. Բարիլոր Գազանճյանը:

Վերջում հանդես եկավ Վեհափառ Հայրապետը, խոսեց հայ կյանքում Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության կատարած ազգագույն և եկեղեցաշեն դերի մասին և օրհնեց բոլոր ներկաներին, միության անդամներին և բարերարներին:

Ժամը 6-ին Վեհափառ Հայրապետը վերադարձավ Բուենոս-Այրես:

ՔՈՒՆԵՆՈՍ-ԱՅՐԵՍՈՒՄ

Օգոստոսի 31-ին, շոբֆշաբբի, Վեհափառ Հայրապետը ջերմորեն դիմավորվեց Բուենոս-Այրեսի օդանավակայանում թեմի ազգային-եկեղեցական իշխանության ներկայացուցիչներին, այդ թվում Ազգային կենտրոնական վարչության ատենապետ պր. Ա. Բերկամալիին, պր. Պետրոս Սարաֆյանին, պր. Հարություն Գազազյանին, դոկտ. Պայրամյանին, պր. Լևոն Տեր-Ալեքսիսյանին, հայրենակցական միության և խուռն բազմության կողմից:

Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդվեց «Ալվեար» հյուրանոցի նույն հարկաբաժին

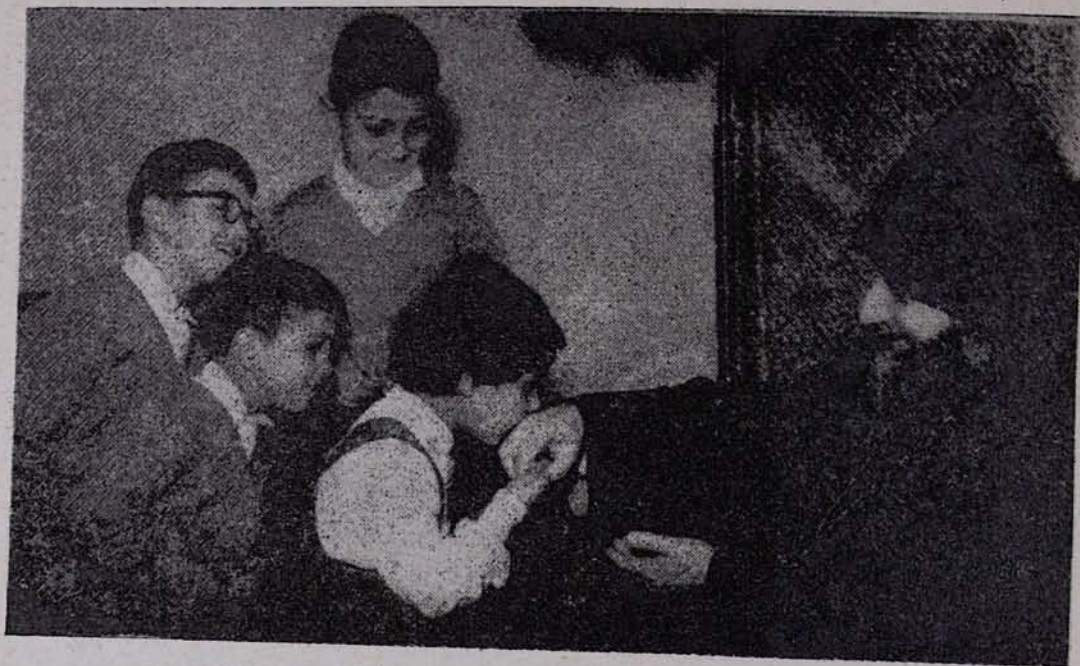
ժամը 9-ին, Հովհաննես և Սարգիս Տիարպեթիրյան եղբայրները, իրենց ղղյակում, Վեհափառ Հայրապետին ողջունելու և հյուրասիրելու ուրախությունը ունեցան:

Ընդունելության ներկա էին նաև բազմաթիվ այլ հրավիրյալներ:

ԳՈՐԴՈՐԱՅՈՒՄ (ԱՐԳԵՆՏԻՆԱ)

Սեպտեմբերի 2-ին, ուրբաթ, առավոտյան ժամը 12-ին, Վեհափառ Հայրապետը ինքնաթիռով մեկնեց Գորդոբա, տեղի հայ համայնքին հովապետական այցելություն տալու և իր օրհնության մխիթարելու համար:

Վեհափառ Հայրապետին ուղեկցում էին Հայրապետական պատվիրակ սրբազանը,

«ԹՈՅՈՒՆ ՏՈՒՔ ՄԱՆԿՏՈՑԻ ԳԱՆ ԱՌԻՄ»

նր, ուր ավելի ուշ բարեհաճեց ընդունել զանազան ազգայինների այցելությունները:

Սեպտեմբերի 1-ին, ճիզգշաբբի, առավոտյան ժամերին, Վեհափառ Հայրապետը զբաղվեց նախապատրաստական աշխատանքներով, Մայր Աթոռ վերադարձի կապակցությամբ, և արեց զանազան կարգադրություններ:

Այդ հարցում իր գնահատելի ծառայությունը մատուցեց Եկեղեցասեր երիտասարդաց միության ղեկավարներից պր. Հովսեփ Յուսուֆյանը:

Ժամը 4-ին, Վեհափառ Հայրապետը իր շնորհաբեր այցելությամբ պատվեց տիկին Մարինե Գույումճյանի բնակարանը:

Նրա մնայուն շքախմբի անդամները և հոգեշնորհ Տ. Հարություն, ծայրագույն վարդապետ Մուշյանը:

Գորդոբա մեկնեց նաև Կոմիտաս երգչախումբը, ղեկավարությամբ խմբավար պր. Լ. Վարդապետյանի, կատարելու համար հայրապետական սուրբ պատարագի երգեցողությունը:

Ժամը 2.30-ին ինքնաթիռը վայրէջք կատարեց օդանավակայանում, ուր հավաքված ավելի քան 3 000 խուռներում բազմություն, արտակարգ ջերմ խանդավառությամբ դիմավորեց Վեհափառ Հայրապետին: Ներկա էին հոգևոր հովիվ Տ. Նրվանդ ավագ բահանա Դարրինյանը, եկեղեցու

կենտրոնական վարչությունը՝ գլխավորությամբ պր. Նաղարեթ էվթանյանի, ընդունելության հանձնաժողովը՝ գլխավորությամբ պր. Աղասի Բարսեղյանի, ազգային-եկեղեցական իշխանությունների և հայրենակցական միությունների ու մամուլի ներկայացուցիչների:

Օղանավակայանում Նորին Ս. Օծուխյանը ողջունեցին նաև քաղաքապետը, նահանգապետի և պետական այլ պաշտոնական անձանց ներկայացուցիչները սիրալիր ողջույնի խոսքերով:

Վեհափառ Հայրապետը հանդիսավոր շքերթով առաջնորդվեց հայոց Ս. Գևորգ եկեղեցին, ուր մուտք գործեց «Հրաշափառ»-ով և Հայրապետական մաղթանքի կատարմանից հետո, օրհնելով խուռներամ բազմություն, տվեց իր հայրապետական օրհնությունն ու պատգամը: Եկեղեցական արարողության ավարտին տեղի ունեցավ աջահամբույր:

Ապա եկեղեցուն կից սրահում տրվեց ճաշ Վեհափառ Հայրապետի պատվին: Ընդունելության հանձնաժողովի նախագահ պր. Աղասի Բարսեղյանը, հանուն համայնքի, սրտագին խոսքերով ողջունեց Վեհափառ Հայրապետի շնորհաբեր այցելությունը:

Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը, իր շքախմբով, հյուրընկալվեց Պաբրճյան-Գույումճյան ընտանիքի դղյակում:

Սեպտեմբերի 3-ին, շաբաթ, առավոտյան ժամը 11-ին, Վեհափառ Հայրապետի ներկայությամբ, տեղի ունեցավ Ս. Գևորգ եկեղեցու նոր սեղանի օծումը, ձեռամբ գերաշնորհ Տ. Բաբգեն և գերաշնորհ Տ. Կոմիտաս սրբազանների:

Նորօծ Ս. Սեղանի վրա առաջին անգամ հանդիսավոր սուրբ պատարագ մատուցեց Տ. Կոմիտաս եպիսկոպոսը:

Ժամը 5-ին, Վեհափառ Հայրապետը այցելեց Սան Մարտինի հուշարձանը և ծաղկեպսակ դրեց, խուռներամ բազմության ներկայությամբ:

Սեպտեմբերի 4-ին, կիրակի, Ս. Գևորգ եկեղեցում, հայրապետական հանդիսավոր սուրբ պատարագ մատուցեց և քարոզեց Վեհափառ Հայրապետը:

Հայրապետական սուրբ պատարագին ներկա էին պաշտոնական անձինք և բույր եկեղեցիների ներկայացուցիչները:

Սուրբ պատարագի երգեցողությունը կատարում էր Բուենոս-Այրեսի Կոմիտաս երգչախումբը:

Հավարտ սուրբ պատարագի, Պաբրճյանների դղյակում կազմակերպվել էր հայրապետական մեծարանքի ընդունելություն, մասնակցությամբ բույր եկեղեցիների ներկայացուցիչների:

Ժամը 6-ին, «Հայ կեդրոն»-ի սրահում, Մայրերի օրվա առթիվ տեղի ունեցավ հանդիսություն, Վեհափառ Հայրապետի նախագահությամբ: Գործադրվեց զեղարվեստական հաջող ծրագիր: Հանդիսության ընթացքում, ընդհանուր խանդավառության և ծափերի մեջ, Տիրամայր Սիրանուշ Պալճյանը հռչակվեց 1960 թվականի տիպար Հայ Մայրը Գորդոբայի հայության համար:

Վերջում հանդես եկավ Վեհափառ Հայրապետը՝ հայ մայրերի դերին նվիրված բովանդակալից ճառով:

Գիշերվա ժամը 10-ին, «Ջոքել» դահլիճում, Վեհափառ Հայրապետի բարձր պատվին, Գորդոբայի հայ համայնքը կազմակերպել էր հրաժեշտի ընդունելություն, ավելի քան 400 հոգու մասնակցությամբ:

Ընդունելության ընթացքում ներկաներից շատերը սրտագին խոսքերով ողջունեցին Վեհափառ Հայրապետին՝ Նրա շնորհաբեր այցելության առթիվ և բարի ճանապարհ ու հաջողություն բարեմաղթեցին:

Վերջում հրաժեշտի սրտաբուխ խոսքերով հանդես եկավ Վեհափառ Հայրապետը, և օրհնելով բոլոր ներկաներին, տվեց իր հայրապետական պատգամն ու օրհնությունը:

Սեպտեմբերի 5-ին, երկուշաբթի, ժամը 11-ին, Վեհափառ Հայրապետը այցելեց տեղի հայոց վարժարանը և ներկա եղավ մանկապարտեզի և դպրոցի հանդեսին: Աշակերտական հաջող ելույթներից հետո, Վեհափառ Հայրապետը խոսեց երեխաներին և օրհնեց բոլորին ու բաժանեց Ս. էջմիածնի խաչիկներ:

Ապա Վեհափառ Հայրապետը նախագահեց դպրոցի սրահում համայնքի Կենտրոնական վարչության, ընդունելության հանձնաժողովի, հոգևորականության և ազգային եկեղեցեկական մարմինների ներկայացուցիչների համատեղ նիստին, և ողջունելով բոլոր ժողովականներին, օրհնեց բոլորին: Ապա Վեհափառ Հայրապետը ճառով հանդես եկավ Ս. էջմիածնի, ներքին թեմերի եկեղեցական կյանքի և Մայր Աթոռում կատարվող շինարարական աշխատանքների մասին:

Ժամը 6-ին Վեհափառ Հայրապետը հրաժեշտ առավ և իր շքախմբի հետ վերադարձավ մայրաքաղաք:

ԲՈՒՆԵՆՈՍ-ԱՅՐԵՍՈՒՄ

Սեպտեմբերի 5-ին, երկուշաբթի, ժամը 11.30-ին, Վեհափառ Հայրապետը ժամանեց Բուենոս-Այրես:

Վեհափառ Հայրապետին օղանավակայանում դիմավորեցին Կենտրոնական վարչության, ընդունելության հանձնաժողովի, ազգային-եկեղեցական մարմինների ներկայացուցիչները և ժողովրդի հոծ բազմություն:

Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդվեց «Ալվեար» հյուրանոցում իրեն հատկացված նույն հարկաբաժինը:

Սեպտեմբերի 6-ին, երեքշաբթի առավոտյան, Վեհափառ Հայրապետը այցելեց մայրաքաղաքի Արսլանյան ազգային վարժարանը և նախագահելով իր պատվին կազմակերպված հանդեսին, խոսք առնելով օրհնեց երեխաներին:

Ճաշից հետո, առաջնորդարանում, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց ընդունել առանձին ազգայինների այցելությունները:

Սեպտեմբերի 7-ին, չորեքշաբթի, առավոտյան ժամը 11-ին, առաջնորդարանում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց նույնպես

տի ճաշկերույթ, որին մասնակցում էին ավելի քան 250 հոգի:

Հրաժեշտի ընդունելությունը անցավ ջերմ և բացառիկ խանդավառ մթնոլորտում: Կենտրոնական վարչության ատենապետ պր. Ա. Պերկամալին, հանուն Բուենոս-Այրեսի հայ եկեղեցու և ժողովրդի, Վեհափառ Հայրապետին նվիրեց հայրապետական գավազան՝ քանդակված ոսկյա պլանով:

Վերջում հանդես եկավ Վեհափառ Հայրապետը և խորապես հուզված Արգենտինայում իրեն հանդիպ ցույց տրված որդիական արտակարգ սիրով իր հյուրասիրությունից, իր հայրապետական գոհունակությունը և շնորհակալությունը հայտնելով, օրհնեց Հայրա-

ՎԵՀԱՓԱՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ ՍԱՆՊԱՎԼՈՑՈՒՄ ՕՐՀՆՈՒՄ Է ՄԱՐԱՇԻ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՏԱՆ ՀՈՄՆԱՔԱՐԸ

այցելությունը բազմաթիվ աղգայինների, ինչպես նաև Կոստանդնուպոլսի հայերի հայրենակցական միության ներկայացուցիչներին:

Երեկոյան, «Ալվեար» հյուրանոցի մեծ դահլիճում, թեմի ազգային-եկեղեցական իշխանությունների և առաջնորդարանի գլխավորությամբ, կաղմակերպվել էր հրաժեշ-

պետական պատվիրակ սրբազան հորը, հոգևորականությունը, ազգային-եկեղեցական բոլոր մարմիններին և հայրենասեր, եկեղեցասեր հոգեվաճառներին, պանդուխտ հայությունը, և տվեց իր վերջին հուզիչ պատգամը:

Ընդունելության ժամանակ, Վեհափառ Հայրապետը Ս. Գրիգոր Լուսավորչի շքանշա-

նով դարդարեց Կենտրոնական վարչության փոխ-ատենապետ պր. Գևորգ Մարաֆյանի կուրծքը:

Սեպտեմբերի 8-ին, հինգշաբթի, հետմիջօրեի ժամը 2-ին, Վեհափառ Հայրապետը Իր շքախմբով մեկնեց Նվրոպա, սկանդինավյան բնկերության SAS ինքնաթիռով:

Օղանավակայանում Վեհափառ Հայրապետին ճանապարհեցին Հայրապետական պատվիրակ գերաշնորհ Տ. Բաբգեն հայսկոպոս Ապատյանը, ազգային-եկեղեցական իշխանությունների, Կենտրոնական վարչության, ընդունելության հանձնաժողովի անդամները և մամուլի ներկայացուցիչները:

Վեհափառ Հայրապետին ճանապարհեցին նաև Բուենոս-Այրեսի սովետական դեսպան Ավետիս Բադալյանը և քույր եկեղեցիների կրոնապետներ:

Մի ժամվա թռիչքից հետո ինքնաթիռը վայրէջք կատարեց Մոնտեվիդեոյում 40 րոպեով:

Վեհափառ Հայրապետին ջերմորեն դիմավորեցին և ապա ճանապարհեցին թեմի ազգային-եկեղեցական իշխանության ներկայացուցիչները և խուռներամ բազմություն, Տ. Ներսես ծայրագույն վարդապետ Տոլապճյանի և ատենապետ պր. Թերզյանի գլխավորությամբ:

Ապա ինքնաթիռը 50 րոպեով վայրէջք կատարեց Սան-Պալլոյում:

Վեհափառ Հայրապետը այստեղ ևս թեմի կողմից հանդիսավորապես դիմավորվեց և ապա բարի ճանապարհի յարեմադրություններով, հրաժեշտ առավ Իր զավակներից և ամբողջ հոտից:

Այս առթիվ երիտասարդ ազգայիններ պր. Տեր-Հարությունյանը և պր. Բարսեղյանը Վեհափառ Հայրապետին հաշտարարեցին իրենց ուխտը Մայր Աթոռին տրամադրելու համապատասխան գումար՝ վերականգնելու համար Հայաստանում պատմական մի տաճար:

Ապա ինքնաթիռը կանգ առավ Բրազիլիայի Նախկին մայրաքաղաք Ռիո դե-ժանեյրոյում մոտ մի ժամով: 150 հոգուց բաղկացած փոքրաթիվ հայ զաղութը ծաղկեփնջերով, ծափերով և արտակարգ ոգևորությամբ ընդունեց իր Հայրապետին, հավաքված օդանավակայանի մի մասնավոր դահլիճում, ուր արտագին խոսքերով շատերը ողջունեցին Վեհափառ Հայրապետին:

Նորին Ս. Օծությունը, խորապես հուզված, օրհնեց բոլորին, հետաքրքրվեց համայնքի ազգային-եկեղեցական կյանքով և հյուրասիրություններից հետո, խանդավադ և հուզիվ միջնորդությամբ, հրաժեշտ առավ:

Ինքնաթիռը ապա ուղղություն վերցրեց դեպի արևելք և Ատլանտյանի վրայով 11 ժամվա անվայրէջք թռիչքից հետո, հաջորդ օրը, Սեպտեմբերի 9-ին, ուրբաթ, հասավ ափրիկյան ափ, Մոնեովիա քաղաքը (Լիբերիա), ուր 40 րոպե մնալուց հետո, Սահարա անապատի վրայով, ուղիղ գծով, նույն օրը, երեկոյան ժամը 9-ին, հասավ Պորտուգալիայի մայրաքաղաքը՝ Լիսաբոն:

Բուենոս-Այրեսից Լիսաբոն թռիչքը տևեց մոտ 30 ժամ:

ԼԻՍԱԲՈՆՈՒՄ

Սեպտեմբերի 9-ին, ուրբաթ երեկոյան, տեղական ժամանակով ժամը 9-ին, Վեհափառ Հայրապետը հասավ Լիսաբոն:

Օղանավակայանում Վեհափառ Հայրապետին դիմավորեցին մինիստր Քառեիրու դե Գրետը՝ հանուն Պորտուգալիայի կառավարության, Կյուպենկյան հիմնարկության նախագահ զոկտ. Ժոզե դե Ազեբեդո Պերդիգաոն, Հիմնարկության կենտրոնական վարչության անդամներ պր. Գևորգ Սալյանը և Փալմիլայի դուքսը, Հիմնարկության Հայկական բաժնի տնօրեն պր. Ռոբերտ Կյուպենկյանը, Միշին Արևելքի և Հայկական բաժնի պաշտոնեությունը և Լիսաբոնում բնակվող սակավաթիվ հայեր:

Երկուստեք փոխանակված ողջունի և բարի գալստյան ջերմ խոսքերից հետո, Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդվեց «Ավիշ» հյուրանոցի այն հարկաբաժինը, որտեղ իր կյանքի վերջին 13 տարիներն էր անցկացրել մեծանուն բարերար Գալուստ Կյուպենկյանը:

Սեպտեմբերի 10-ին, շաբաթ առավոտյան, Վեհափառ Հայրապետը, Իր շքախմբով և Կյուպենկյան հիմնարկության նախագահ զոկտ. Ժոզե դե Ազեբեդո Պերդիգաոնի ուղեկցությամբ, այցելեց Պորտուգալիայի հանրապետության նախագահի պալատը, որտեղ ստորագրեց Հանրապետության նախագահ ծովակալ Ամբրիկոս Թոմաշի ոսկեմատյանում:

Ապա Նորին Ս. Օծությունը այցելեց Լիսաբոնի պատմական հուշարձան Հերոնիմոս Մայր եկեղեցին, ուր թաղված են Վասգո դե Գաման և բանաստեղծ Գամեոնսը:

Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը հանդիպում ունեցավ Պորտուգալիայի Կարդինալ Պատրիարք Նորին Վսեմություն Կոնգալվեշ Սերեժիբիայի հետ, որի ներկայացուցիչը նախապես բարի գալստյան այցելություն տվել էր Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետին, հանուն Կարդինալ Պատրիարքի:

Ավելի ուշ, Ամենայն Հայոց Հայրապետը պաշտոնական այցելություն տվեց Պորտուգալիայի վարչապետ Նորին Վսեմություն Անտոնիո Օլիվիեռա Սալադարին, որը սիրա-

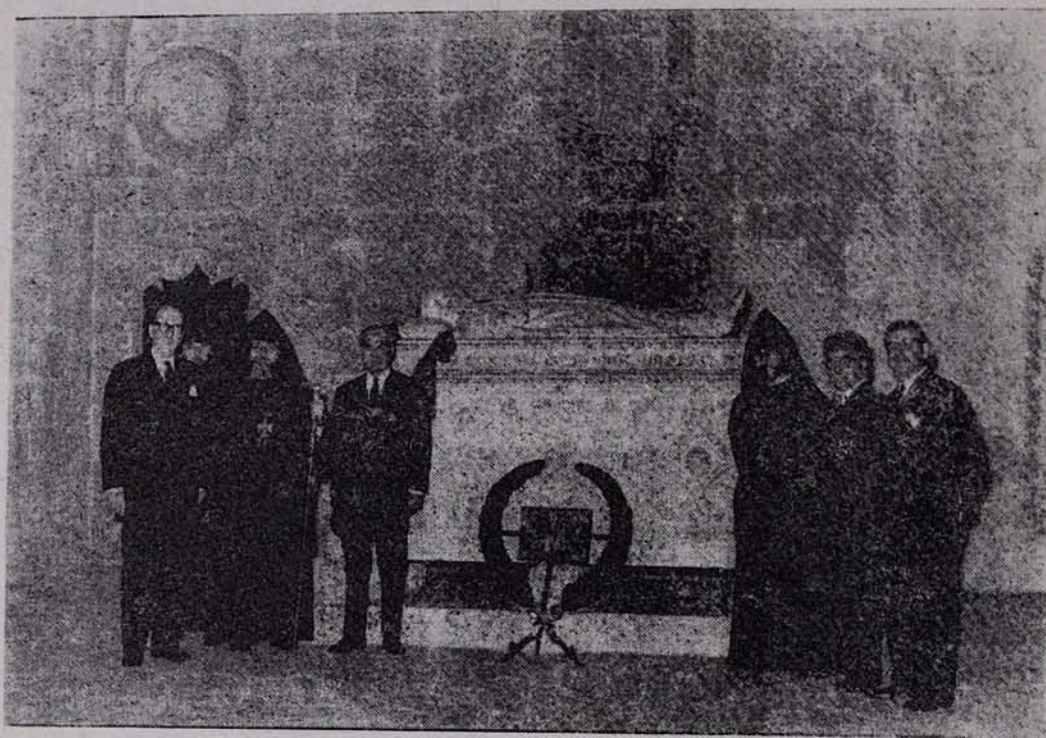
լիր կերպով ողջունեց Վեհափառ Հայրապետին:

Ընդունելության ժամանակ Վեհափառ Հայրապետը վարչապետին նվիրեց արծաթյա մի ամսե, հայ ոսկերիչների գործ, Հայաստանում պատրաստված, էջմիածնի փորագրված նկարով զարդարուն:

Նույն օրը երեկոյան, Կյուլպենկյան հիմնարկությունը, Վեհափառ Հայրապետի բարձր պատվին, կաղմակերպել էր հայրապետական մեծարանքի պաշտոնական ընդունելություն, մայրաքաղաքի մոտ, Քելուշի պալատի ճաշասրահում, որտեղ ներկա էին

րեկերի և Հայկական բաժնի պաշտոնությունը:

Պր. Գևորգ Ծալանը հանդես եկավ ողջունի ջերմ խոսքով և Կյուլպենկյան հիմնարկության Կենտրոնական վարչության նախագահությունը հայտնեց Ամենայն Հայոց Հայրապետին, որը բարեհաճել էր ընդունել իրեն ուղղված սրտագին հրավերը և ժամանել էր Լիսաբոն: Պր. Ծալանը միաժամանակ խոսեց Ս. էջմիածնի կատարած հոգևոր, մշակութային և ազգային շնորհակալ առաքելության մասին հայ կյանքում, ինչպես անցյալում, նաև այժմ, նորին Ս.

ՎԵՀԱՓԱՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ ԼԻՍԱԲՈՆՈՒՄ, Ս. ՀԵՐՈՆԻՄՈՍԻ ՎԱՆՔՈՒՄ, ՎԱՍԿՈ ԴԵ ԿԱՄԱՅՈՒ ԳԵՐԵՋՄԱՆԻ ՄՈՏ, ԳՈԿՏ. ԺՈՋԵ ԴԵ ԱԶԵՐԵԴՈ ՊԵՐԴԻԳԱՆՑԻ, ՊՐ. Գ. ԾԱԼԱՆԻ ԵՎ ԻՐ ՇՔԱՆՄԱՐԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ՀԵՏ

Պորտուգալիայի արտաքին գործերի մինիստր դոկտ. Մարսելյո Մաթիաշը, Կարդինալ Պատրիարքի ներկայացուցիչ Կոռեա դե Սա եպիսկոպոսը, Հանրապետության Նախագահության ընդհանուր բարտուղար դոկտ. Լուիզ Փեռնիոա Քուրինենոն, արտաքին գործերի մինիստրի դիվանի պետ դոկտ. Հենրիխ Մարտինշը, Կյուլպենկյան հիմնարկության նախագահ դոկտ. Ժոզե դե Ազեբեդո Պերդիգաոն, վարչության անդամներ պր. Գ. Ծալանը, Փալմիրայի դոկտ. պր. Ռոբերտ Կյուլպենկյանը, Հիմնարկության Միջին Ա-

Օժուկյուն Տ. Տ. Վազգեն Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի օրով:

Վեհափառ Հայրապետը, իր պատասխան խոսքով, Ս. էջմիածնի օրհնությունը և հայրապետական ողջունը բերեց բոլոր ներկաներին, խոսեց Ս. էջմիածնի՝ որպես քրիստոնեական հնագույն սրբավայրի, հայ ժողովրդի կյանքում կատարած նախախնամական դերի, ինչպես նաև հայ ժողովրդի պատմական առաքելության մասին Սփյուռքում:

Վեհափառ Հայրապետը վերջում իր խոսքը ուղղելով Գալուստ Կյուլպենկյան հիմ-

նարկության նախագահ դուրս. Ժողն դե Ազե-
րեդո Պերդիգաույին, օրհնեց հաստատության
բոլոր անդամներին և նրանց մաղթեց հա-
ջողություն:

Սեպտեմբերի 11-ին, կիրակի, Վեհափառ
Հայրապետը Իր շքախմբով այցելեց Լիսա-
բոնից 2 ժամ հեռու պատմական հուշարձան
Սինդրա դղակը:

Սեպտեմբերի 12-ին, երկուշաբթի առա-
վոտյան, Վեհափառ Հայրապետը պաշտոնա-
կան այցելություն տվեց Իր շքախմբով Գա-
լուստ Կյուլպենկյան հիմնարկության և ջեր-
մորեն ընդունվեց Հիմնարկության նախա-
գահ դուրս. Ժողն դե Ազեբեդո Պերդիգաույի,
պր. Գ. Եսայանի, Փալմիրայի դքսի և պր.
Ռ. Կյուլպենկյանի կողմից:

Խորհրդի սրահում Վեհափառ Հայրապե-
տին ներկայացան Գալուստ Կյուլպենկյան
հիմնարկության տարբեր սպասարկությանց
բաժինների ղեկավարները և Հայկական բաժ-
նի գրասենյակի բոլոր պաշտոնյաները:

Ապա Վեհափառ Հայրապետը օրհնեց Գա-
լուստ Կյուլպենկյան հիմնարկությունը, եկե-
ղեցական հատուկ արարողությունը:

Այնուհետև կատարվեց հոգեհանգստյան
պաշտոն հանգուցյալ բարերար Գալուստ
Կյուլպենկյանի հիշատակին և Վեհափառ
Հայրապետը «Հողոց» ասաց:

Արարողության վերջում, Վեհափառ Հայ-
րապետը Ս. Գրիգոր Լուսավորչի առաջին
կարգի ականակուռ ոսկյա շքանշանով զար-
դարեց Կենտրոնական վարչության անդամ
Փալմիրայի դքսի կուրծքը, ի վարձատրու-
թյուն նրա կատարած ծառայությունների
հօգուտ հիմնարկության:

Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը առաջ-
նորդվեց Կյուլպենկյան հիմնարկության
տարբեր գրասենյակներ: Վեհափառ Հայրա-
պետը մասնավոր շրջապատույտ կատարեց
նաև հիմնարկության գեղեցիկ այգում, ուր
հետագայում կառուցվելու է հիմնարկության
շենքը և բարերար Գալուստ Կյուլպենկյանի
անվան թանգարանը, որոնց մակետները
ցույց տրվեցին նորին Ս. Օծուկյանը:

Կեսօրին, տեղ և տիկին Ռոբերտ Կյուլ-
պենկյանները, Վեհափառ Հայրապետի բար-
ձր պատվին, կազմակերպել էին մեծարան-
քի ընտանեկան ընդունելություն, իրենց
բնակարանում:

Ընդունելության ներկա էին նաև պր. Գ.
Եսայանը, օրիորդ Արաքսի Եսայանը, տիկին
Լյուսի Քեշիշյանը, ինչպես նաև Կյուլպենկ-
յան հիմնարկության հայ պաշտոնեությունը:

Կյուլպենկյանների ընտանեկան սեղանի
աղն ու հացը օրհնելուց հետո, Վեհափառ
Հայրապետը ողջունեց հյուրընկալներին,
գրվատելով պր. Ռոբերտ Կյուլպենկյանի գոր-

ծունեությունը Գալուստ Կյուլպենկյան հիմ-
նարկության մեջ, բարեմաղթություններ կա-
տարեց Կյուլպենկյան գերդաստանի բարո-
րություն և ապագա հաջողությունների հա-
մար:

Ընդունելության ընթացքում, Վեհափառ
Հայրապետը Իր հայրապետական բարձր
գնահատանքը արտահայտեց պր. Ռոբերտ
Կյուլպենկյանի նկատմամբ, նրա կուրծքը
զարդարելով Ս. Գրիգոր Լուսավորչի շքանշա-
նով, ընդհանուր խանդավառության և ծափե-
րի մեջ:

Կեսօրից հետո, հյուրանոցի Իր հարկա-
բաժնում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց
այցելությունը պր. Գ. Եսայանի, պր. Ռ.
Կյուլպենկյանի և Կյուլպենկյան հիմնարկու-
թյան հայ պաշտոնյաներ պր. Ֆանարճյանի,
պր. Քեշիշյանի և պր. Թերզյանի:

Սեպտեմբերի 13-ին, երեքշաբթի, հետմի-
ջօրեի ժամը 1.30-ին, Վեհափառ Հայրապե-
տը Իր շքախմբով մեկնեց Փարիզ, Ֆրանսիա-
կան «Կարավիլ» ինքնաթիռով:

Ամենայն Հայոց Հայրապետին ճանապար-
հեցին Պորտուգալիայի արտաքին գործերի
մինիստրի դիվանի պետ դուրս. Հենրիխ Մար-
տինշը, Կյուլպենկյան հիմնարկության նա-
խագահ դուրս. Ժողն դե Ազեբեդո Պերդի-
գաույն, պր. Գ. Եսայանը, Փալմիրայի դուքսը,
պր. Ռոբերտ Կյուլպենկյանը, Հիմնարկու-
թյան Միջին Արևելքի և Հայկական բաժնի
պաշտոնեությունը, ինչպես նաև Լիսաբոնում
բնակվող փոքրաթիվ հայերը:

Ամենայն Հայոց Հայրապետի Լիսաբոն
ժամանման նախօրյակին և նրա մայրաքա-
ղաքում բնակության ընթացքում, ինչպես
նաև մեկնման առթիվ, Լիսաբոնի և գավառի
մամուլը, ռադիոն, հեռուստատեսությունը
լայնորեն արձագանքում էին հողվածներով,
նկարներով Վեհափառ Հայրապետի այցելու-
թյունը, ընթերցողներին լայն տեղեկություն-
ներ տալով հայ ժողովրդի, Վեհափառ Հայ-
րապետի և Ս. Էջմիածնի մասին:

ՓԱՐԻԶՈՒՄ

Սեպտեմբերի 13-ին, երեքշաբթի, ժամը
6-ին, Վեհափառ Հայրապետը հասավ Փա-
րիզ:

Օռլիի օդանավակայանում Վեհափառ
Հայրապետին դիմավորեցին Արևմտյան Եվ-
րոպայի Հայրապետական պատվիրակ և
Ֆրանսիայի հայոց առաջնորդ գերաշնորհ
Տ. Սերովբե եպիսկոպոս Մանուկյանը, ազ-
գային-եկեղեցական մարմիններ և հոծ,
խուռներամ բազմություն: Վեհափառ Հայ-
րապետը առաջնորդվեց Փարիզի հայոց Ս.
Հովհաննես-Մկրտիչ եկեղեցին, ուր մուտք
գործեց «Հրաշափառ»-ով և Հայրապետական

մաղթանքից հետո, ողջունելով Փարիզի հայությանը, տվեց իր օրհնությունն ու պատգամը:

Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդվեց «Ժորժ Ե» հյուրանոցը:

Սեպտեմբերի 14-ին, չորեքշաբթի, ամբողջ օրը, Փարիզի հայոց առաջնորդարանում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց ազգայինների այցելությունները:

Սեպտեմբերի 15-ին, հինգշաբթի, առավոտյան ժամերին, Վեհափառ Հայրապետը այցելեց Փարիզի պատմական եկեղեցիները և ապա Պանթեոնը:

Հետմիջօրեին, Ամենայն Հայոց Հայրապետին այցելեց արտաքին գործերի մինիստրության և կրոնական գործերի տեսուչը:

Երեկոյան, Վեհափառ Հայրապետին այցելեցին լոնդոնից եկած տեր և տիկին Նուպար և Մերի Կյուլպենկյանները:

Ժամը 9-ին, Փարիզի հայոց առաջնորդարանի ազգային-եկեղեցական մարմինները և Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության Ֆրանսիայի Կենտրոնական վարչությունը, Վեհափառ Հայրապետի պատվին, կազմակերպել էին մեծարանքի ընդունելություն, ավելի քան 200 հոգու մասնակցությամբ:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՕՂԱՆԱՎԱԿԱՑԱՆՈՒՄ ՏԻՐԱՄԱՅՐԸ ՈՂՋՈՒՆՈՒՄ Է ՎԵՀԱՓԱՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

Հետմիջօրեին, առաջնորդարանում, Վեհափառ Հայրապետին այցելեցին լոնդոնից հատկապես ժամանած տեր և տիկին Սարգիս և Աստղիկ Քյուրքճյանները և Բեյրութից ժամանած պր. Ա. Մառուկյանը:

Սեպտեմբերի 16-ին, ուրբաթ, առավոտյան ժամը 10-ին, առաջնորդարանում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց Փարիզի հայոց Մշակութային միության և ԺԱՖ-ի պատվիրակություններին:

Խանդավառ մթնոլորտում Վեհափառ Հայրապետի շնորհաբաշխ այցելությունը Փարիզ ողջունեցին Հ. Բ. Հ. Միության Կենտրոնական վարչության նախագահ պր. Նուրհան Ֆրենկյանը, Մխիթարյան հայրերից Հ. Ամատունին և ուրիշներ:

Վերջում խոսք առավ Վեհափառ Հայրապետը և օրհնելով բոլորին, տվեց իր պատգամը:

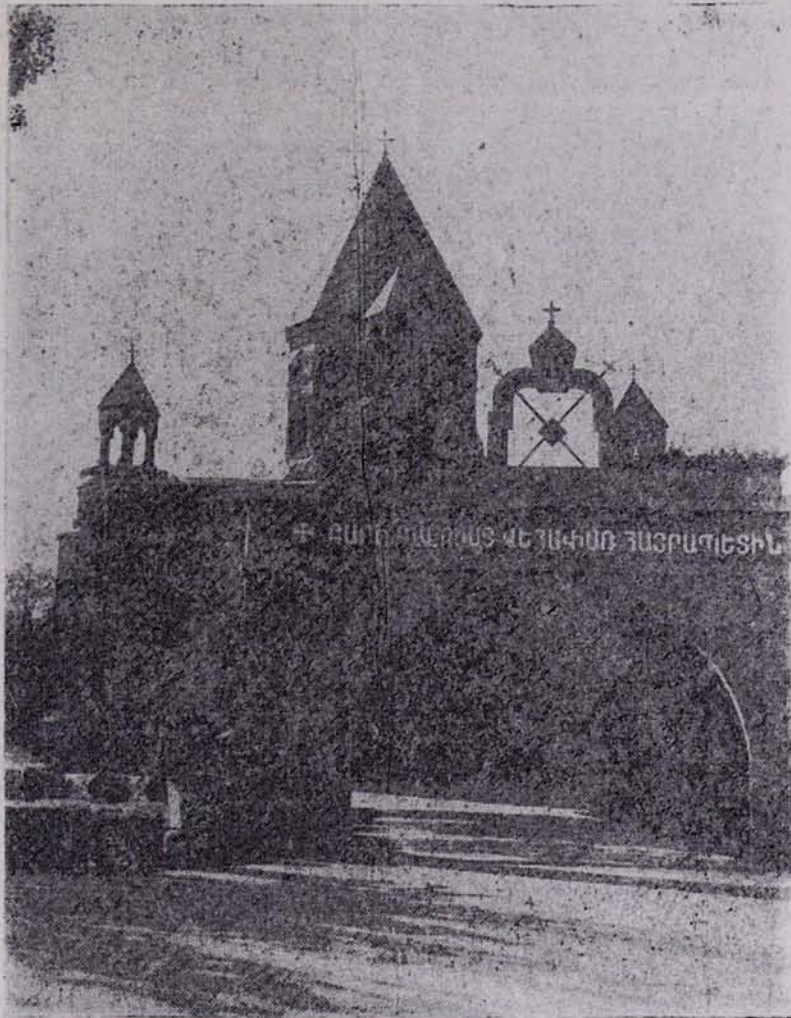
Սեպտեմբերի 17-ին, շաբաթ, առավոտյան ժամը 11-ին, Վեհափառ Հայրապետը

պաշտոնական այցելություն տվեց Ֆրանսիայի արտաքին գործերի մինիստր պր. Կյոլմ դը Մուրվիլին, Քե Դորսենի պալատում: Վեհափառ Հայրապետին ուղեկցում էին գերաշնորհ Տ. Սերովբե եպիսկոպոսը, Կենտրոնական վարչության ատենապետ պր. Սեդրակ Քարյանը, պր. Վահե Ֆրենկյանը և պր. Նուրհան Ֆրենկյանը:

Կիրճ ծրագիր, արտասանվեցին ողջույն սուքեր:

Վերջում Վեհափառ Հայրապետը օրհնեց միության բոլոր անդամներին և տվեց Իլ պատգամ:

Սեպտեմբերի 18-ին, կիրակի, առավոտյան ժամը 11-ին, Փարիզի հայոց Ս. Հովհաննես Մկրտիչ եկեղեցում, Վեհափառ Հայ-

ՔԱՐԻ ԳԱՄԱՆԱՆ ԿԱՄԱՐԸ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻ ԱՐԵՎԵԼՔՈՒՄ

Ապա առաջնորդարանում, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց ընդունել առանձին ազգայինների այցելությունները:

Ժամը 4-ին, Վեհափառ Հայրապետի պատվին, Փարիզահայ տիկնանց միությունը կազմակերպել էր ընդունելություն, որի ընթացքում գործադրվեց գեղարվեստական հա-

րապետը մատուցեց հանդիսավոր սուրբ պատարագ և քարոզեց:

Հավարտ սուրբ պատարագի, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց օրհնել Պետրոսյան ընտանիքի սեղանը, նախագահելով Իր պատվին կազմակերպված ընդունելության:

Սեպտեմբերի 19-ին, երկուշաբթի, առավոտյան ժամերին, առաջնորդարանում, Վե-

հաճառ Հայրապետը ընդունեց գերաշնորհ Տ. Տիրան արքեպիսկոպոս Ներսույանի և ընդդեսնարնակ Քյուրքճյան ամուսնի արցեսությունը:

Ժամը 4.30-ին, Վեհափառ Հայրապետը այցելեց Շավիի հայոց նորակառույց եկեղեցին, ուր մուտք գործեց «Հրաշափառ»-ով, և օրհնելով ժողովրդին, տվեց իր պատգամը:

Վերջում տեղի ունեցավ աջահամբույր:

Ժամը 6-ին, Վեհափառ Հայրապետը այցելեց Ալֆորվիլի հայոց եկեղեցին և «Հրաշափառ»-ից հետո, օրհնելով խոտնեքամ բազմությունը, տվեց իր պատգամը:

Ժամը 9-ին, Փարիզի առաջնորդարանի ազգային-եկեղեցական իշխանությանց կողմից կազմակերպվել էր հրաժեշտի պաշտոնական ընդունելություն, 600 հոգու մասնակցությամբ:

Ընդունելության ընթացքում ողջունի խոսքերով հանդես եկան Հայրապետական պատվիրակ գերաշնորհ Տ. Սերովբե եպիսկոպոս Մանուկյանը, գերաշնորհ Տ. Տիրան արքեպիսկոպոս Ներսույանը, պր. Սեդրակ Բարյանը, պր. Անդրանիկ Մառուկյանը, ճարտարապետ պր. Նովարդ Ութունյանը և ուրիշներ:

Ընդունելության վերջում հանդես եկավ Վեհափառ Հայրապետը և իր գոհունակությունն հայտնելով ջերմ ընդունելության և հյուրասիրության համար, օրհնեց բոլորին և տվեց իր հայրապետական պատգամը ամբողջ Ֆրանսիայի հայության:

Սեպտեմբերի 20-ին, երեքշաբթի, առավոտյան ժամերին, Վեհափառ Հայրապետը, առաջնորդարանում, ընդունեց բաղմաթիվ այցելություններ:

Կեսօրին, Նորին Ս. Օծությունը բարեհաճեց իր ներկայությամբ պատվել պր. Նուպար Ֆրենկյանի ընտանեկան օջախը և օրհնել նրա սեղանի աղն ու հացը:

Սեպտեմբերի 21-ին, չորեքշաբթի, առաջնորդարանում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց ազգային-եկեղեցական մարմիններին, հայրենակցական միություններին, Ֆրանսահայ գրողների միության, արվեստագետների ներկայացուցիչներին, այդ թվում Մարգարիտ Բաբայանին, Ռաֆֆի Պետրոսյանին, նկարիչ Պետիկյանին և ուրիշներին: Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց նաև Բեյրութի հայ վարժարանների տնօրենների և ուսուցիչների և ապա մանկապարտիզականության պատվիրակություններին:

Այս առթիվ, պր. Հայկ Աղաբեկյանը Վեհափառ Հայրապետին նվիրեց նկարիչ Շապանյանի նկարներից մի քանիսը:

ՄՈՍԿՎԱՅՈՒՄ

Սեպտեմբերի 22-ին, հինգշաբթի, առավոտյան ժամը 9.30-ին, Վեհափառ Հայրապետը իր շքախմբով մեկնեց Մոսկվա, սովետական ՏՈՒ—104 ինքնաթիռով:

Փարիզի Բուրժեի օդանավակայանում, Վեհափառ Հայրապետին ճանապարհեցին Հայրապետական պատվիրակ և առաջնորդ գերաշնորհ Տ. Սերովբե սրբազանը, Կենտրոնական վարչության անդամները, ազգային-եկեղեցական մարմինները, մամուլի ներկայացուցիչները և խոտնեքամ բազմություն:

Սովետական ՏՈՒ—104 ինքնաթիռը ժամը 3.30-ին անվայրէջք ժամանեց Մոսկվայի Շերեմետև օդանավակայանը:

Վեհափառ Հայրապետին դիմավորեցին Մոսկվայի հայոց եկեղեցու հոգևոր հովիվ հոգեշնորհ Տ. Պարզե վարդապետ Գևորգյանը, Տ. Խաչատուր ավագ քահանա Հարությունյանը, թեմական խորհրդի անդամները և Մոսկվայի հայության ներկայացուցիչները:

Վեհափառ Հայրապետին դիմավորելու եկել էին նաև ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետին առընթեր Կրոնական պաշտամունքների գործերի խորհրդի նախագահի տեղակալ Ռյազանցովը և խորհրդի աշխատակից Սոլովյովը:

Նորին Ս. Օծությունը դիմավորում էր նաև Հայկական ՍՍՌ Մինիստրների Սովետին առընթեր Հայ Եկեղեցու գործերի խորհրդի նախագահ պր. Ս. Գասպարյանը:

Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդվում է «Լենինգրադական» հյուրանոցը, ուր մնում է մինչև հոկտեմբերի 3-ը:

Սեպտեմբերի 25-ին, կիրակի, Վեհափառ Հայրապետը այցելում է Մոսկվայի հայոց եկեղեցին և «Հրաշափառ»-ով մուտք է գործում այնտեղ, օրհնելով հավատացյալներին:

Գերաշնորհ Տ. Կոմիտաս սրբազանը հանդիսավոր սուրբ պատարագ է մատուցում, իսկ Վեհափառ Հայրապետը քարոզում է նախ Սփյուռքի հայության եղբայրական ողջունը հաղորդելով բոլոր ներկաներին, ապա խոսելով արտասահմանում կատարած իր հովվապետական այցելության արդյունքների մասին:

Սեպտեմբերի 29-ին, հինգշաբթի, առավոտյան ժամը 12-ին, ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետին առընթեր Կրոնական պաշտամունքների գործերի խորհրդի նախագահ պր. Պուդինը ընդունելություն է կազմակերպում Վեհափառ Հայրապետի Մայր Աթոռ վերադարձի ճանապարհի վրա:

Ընդունելությանը, որն անցնում է ջերմ մթնոլորտում, ներկա է լինում Հայ Եկեղեցու գործերի խորհրդի նախագահ պր. Ս. Գասպարյանը:

Հոկտեմբերի 1-ին, շաբաթ, Մոսկվայում, ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետի նախագահի առաջին տեղակալ պր. Ա. Ն. Կոսիգինը ընդունում է Ամենայն Հայոց Մայրապետի Պատրիարք և Կաթողիկոս Նորին Ս. Օծուկյուն Տ. Տ. Վաղգեն Ա-ին:

Ընդունելությանը ներկա են լինում ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետին առընթեր Կրոնա-

նական Զագորսկի վանքում, այցելեց Մոսկվայի և Համայն Ռուսիո Պատրիարք Նորին Սրբություն Ալեքսիին:

Ջերմ մթնոլորտում, քույր Եկեղեցիների երկու Պետերի միջև տեղի ունեցավ ջերմ զրույց:

Հոկտեմբերի 3-ին, երկուշաբթի, առավոտյան ժամը 11.30-ին, Վեհափառ Հայրապետը, իր շորսամսյա ուղևորությունից հետո, Իր շքախմբով ժամանեց Երևան:

Օղանավակայանում Վեհափառ Հայրապետին ջերմորեն և արտակարգ ոգևորու-

ՎԵՀԱՓԱՐ ԷՍԵՐԱՊԵՏԸ ԹԱՓՈՐՈՎ

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՌՄ Է ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐ

կան պաշտամունքների գործերի խորհրդի նախագահ պր. Ա. Պուգինը, Հայկական ՍՍՌ Մինիստրների Սովետին առընթեր Հայ Եկեղեցու գործերի խորհրդի նախագահ պր. Ս. Տ. Գասպարյանը և ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետի նախագահի արձանագրության բաժնի պետ պր. Ե. Ա. Տարաբրինը, ինչպես նաև Վեհափառ Հայրապետի շքախմբի անդամներ գերապատիվ Տ. Կոմիտաս եպիսկոպոս Տեր-Ստեփանյանը և գավազանակիր հոգեշնորհ Տ. Եղիշե վարդապետ Սարգսյանը:

Հոկտեմբերի 2-ին, կիրակի, առավոտյան ժամը 11-ին, Վեհափառ Հայրապետը, ռու-

թյամբ դիմավորեցին Գերագույն Հոգևոր խորհրդի, Վերստուգիչ հանձնաժողովի անդամները, Մայր Աթոռի ողջ միաբանությունը, Հոգևոր Ճեմարանի դասախոսական կազմն ու ուսանողությունը, «Էջմիածին» ամսագրի խմբագրությունը, վանքի պաշտոնները, ներքին թեմերի թեմական խորհուրդների անդամները, Երևանի բաժանայական դասը և հավատացյալների հոծ բաղմունքներ:

Ամենայն Հայոց Հայրապետին դիմավորեցին նաև Հայկական ՍՍՌ Մինիստրների Սովետին առընթեր Հայ Եկեղեցու

գործերի խորհրդի նախագահ պր. Ս. Գապարյանը, Խորհրդի նախագահի տեղակալ պր. Ս. Հովհաննիսյանը և այլ պաշտոնական անձինք:

Օգանավականում էր նաև Տիրամայրը, որը մայրական կարոտով դիմավորեց իր որդուն՝ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին:

առաջ, ուր կանգնեցվել էր գեղեցիկ ծաղկաշեն մի կամար, կանգ է առնում ինքնաշարժների շարասյունը և Վեհափառ Հայրապետը, ամպհովանու տակ, եկեղեցական Թափորով, առաջնորդվում է Մայր Տաճար:

Վեհափառ Հայրապետին Մայր Տաճարում սրտագին բարի գալուստ է մաղթում լուսարարապետ գերաշնորհ Տ. Սահակ արք-

ՎԵՀԱՓԱՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ, ԻԶՄԱՆ Ս. ՍԵՂԱՆԻ
ԱՌԱՋ, ՈՂՋՈՒՅՆԻ ԽՈՍՔ Է ԱՍՈՒՄ

Ողջունի սրտագին խոսքերից և աջահամբույրից հետո Վեհափառ Հայրապետը, օրհնելով բոլոր ներկաներին, նստեց ինքնաշարժ, ու պաշտոնական ավտոմեքենաների շքերթով առաջնորդվեց Մայր Աթոռ:

Տոնականորեն զարդարված էր Մայր Աթոռը՝ Մայրավանքի արևելյան դարպասի

եպիսկոպոսը, հանուն միաբանության, Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի և բոլոր ներկաների:

Ապա Վեհափառ Հայրապետը, ողջունելով և օրհնելով բոլորին, կանգ է առնում չորս ամիս արտասահմանում կատարած Իր հայրապետական ուղևորության և առաքելու-

թյան հոգևոր, բարոյական և ազգային-հայրենասիրական մեծ նշանակության վրա, բերելով նաև Սփյուռքի հայության հղբայրական ողջունը Մայր Հայրենիքի հայ ժողովրդին:

Եկեղեցական արարողության ավարտին, Վեհափառ Հայրապետը հանդիսավորապես առաջնորդվում է Ծաղկյա դահլիճ, որտեղ Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի անդամ գերաշնորհ Տ. Եղնիկ սրբազանը, հանուն միաբա-

նության, բարի դալուստ է մաղթում Վեհափառ Հայրապետին:

Վերջում, խոսք առնելով, Վեհափառ Հայրապետը իր գոհունակությունն ու շնորհակալությունն է հայտնում այս սրտագին, ջերմ ընդունելության համար և օրհնում Ազգն ու Եկեղեցին, ժողովուրդն ու Հայրենիքը, Մայր Աթոռն ու միաբանությունը:

Վեհափառ Հայրապետի «Պահպանիչ»-ով վերջանում է հանդիսությունը:

Բարի գալուստ մեր սիրելի Վեհափառ Հայրապետին:

